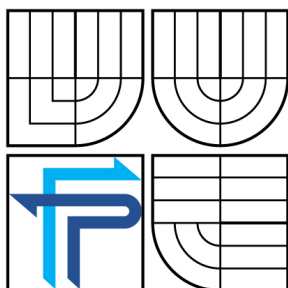

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ (ÚF)

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUTE OF FINANCES

ANALÝZA ZDANĚNÍ MANŽELŮ V ČESKÉ REPUBLICE A ŠVÝCARSKÉ KONFEDERACI

ANALYSIS OF THE TAXATION OF MARRIED COUPLES IN CZECH REPUBLIC
AND SWITZERLAND

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

VERONIKA TOMANOVÁ

VEDOUcí PRÁCE
SUPERVISOR

JUDr. Ing. JAN KOPŘIVA

BRNO 2007

Vysoká škola: Vysoké učení technické v Brně

Akademický rok: 2006/2007

Fakulta: podnikatelská

Ústav: financí

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Veronika Tomanová

6202R006 - Daňové poradenství

Ředitel ústavu v souladu se zákonem č. 111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů Vám zadává bakalářskou práci s názvem:

Analýza zdanění manželů v České republice a Švýcarské konfederaci

Analysis of the Taxation of Married Couples in Czech Republic and Switzerland

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Podle § 60 zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon) v platném znění, je tato práce "Školním dílem". Využití této práce se řídí právním režimem autorského zákona. Citace povoluje Fakulta podnikatelská Vysokého učení technického v Brně. Podmínkou externího využití této práce je uzavření "Licenční smlouvy" dle autorského zákona.

Rozsah grafických prací: dle potřeby
Rozsah původní zprávy: cca 40 stran

Seznam odborné literatury:

BRYCHTA, I. Podnikání rodinných příslušníků 2005-2006. Aspi. 2006. 368 s. ISBN 80-7357-119-6.

CADOSCH, R. a BEHNISCH, U. DBG Gesetz über die direkte Bundessteuer. Orell Füssli. 2004. 639 s. ISBN 3-280-07031-7.

VYBÍHAL, V. Zdaňování příjmů fyzických osob 2006: Praktický průvodce. Praha, Grada, 2006

Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Ing. Jan Kopřiva
Datum zahájení bakalářské práce: 31. října 2006
Datum odevzdání bakalářské práce: 31. května 2007

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

Doc. Ing. Miloš Koch, CSc.
Děkan

V Brně dne: 23. března 2007

LICENČNÍ SMLOUVA

POSKYTOVANÁ K VÝKONU PRÁVA UŽÍT ŠKOLNÍ DÍLO

uzavřená mezi smluvními stranami:

1. Pan/paní

Jméno a příjmení: Veronika Tomanová

Bytem: Foltýnova 14, Brno

Narozen/a (datum a místo): 12. listopadu 1983 v Brně

(dále jen „autor“)

a

2. Vysoké učení technické v Brně

Fakulta podnikatelská

se sídlem Kolejní 2906/4, 612 00, Brno

jejímž jménem jedná na základě písemného pověření děkanem fakulty:

Ing. Pavel Svirák, Dr., ředitel Ústavu financí

(dále jen „nabyvatel“)

Čl. 1

Specifikace školního díla

1. Předmětem této smlouvy je vysokoškolská kvalifikační práce (VŠKP):

☐ disertační práce

☐ diplomová práce

☒ bakalářská práce

☐ jiná práce, jejíž druh je specifikován jako

(dále jen VŠKP nebo dílo)

Název VŠKP: Analýza zdanění manželů v České republice a Švýcarské konfederaci

Vedoucí/ školitel VŠKP: JUDr. Ing. Jan Kopřiva

Ústav: Ústav financí

Datum obhajoby VŠKP: červen 2007

VŠKP odevzdal autor nabyvateli v *:

☒ tištěné formě – počet exemplářů 1

☒ elektronické formě – počet exemplářů 1

* hodící se zaškrtněte

2. Autor prohlašuje, že vytvořil samostatnou vlastní tvůrčí činností dílo shora popsané a specifikované. Autor dále prohlašuje, že při zpracovávání díla se sám nedostal do rozporu s autorským zákonem a předpisy souvisejícími a že je dílo dílem původním.
3. Dílo je chráněno jako dílo dle autorského zákona v platném znění.
4. Autor potvrzuje, že listinná a elektronická verze díla je identická.

Článek 2

Udělení licenčního oprávnění

1. Autor touto smlouvou poskytuje nabyvateli oprávnění (licenci) k výkonu práva uvedené dílo nevýdělečně užít, archivovat a zpřístupnit ke studijním, výukovým a výzkumným účelům včetně pořizování výpisů, opisů a rozmnoženin.
2. Licence je poskytována celosvětově, pro celou dobu trvání autorských a majetkových práv k dílu.
3. Autor souhlasí se zveřejněním díla v databázi přístupné v mezinárodní síti
 - ☒ ihned po uzavření této smlouvy
 - ☐ 1 rok po uzavření této smlouvy
 - ☐ 3 roky po uzavření této smlouvy
 - ☐ 5 let po uzavření této smlouvy
 - ☐ 10 let po uzavření této smlouvy(z důvodu utajení v něm obsažených informací)
4. Nevýdělečné zveřejňování díla nabyvatelem v souladu s ustanovením § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, nevyžaduje licenci a nabyvatel je k němu povinen a oprávněn ze zákona.

Článek 3

Závěrečná ustanovení

1. Smlouva je sepsána ve třech vyhotoveních s platností originálu, přičemž po jednom vyhotovení obdrží autor a nabyvatel, další vyhotovení je vloženo do VŠKP.
2. Vztahy mezi smluvními stranami vzniklé a neupravené touto smlouvou se řídí autorským zákonem, občanským zákoníkem, vysokoškolským zákonem, zákonem o archivnictví, v platném znění a popř. dalšími právními předpisy.
3. Licenční smlouva byla uzavřena na základě svobodné a pravé vůle smluvních stran, s plným porozuměním jejímu textu i důsledkům, nikoliv v tísní a za nápadně nevýhodných podmínek.
4. Licenční smlouva nabývá platnosti a účinnosti dnem jejího podpisu oběma smluvními stranami.

V Brně dne:

.....
Nabyvatel

Kemik Tovačov
.....
Autor

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá daňovou problematikou. Vysvětluje, jak funguje metoda zdanění manželů v České republice a ve Švýcarské konfederaci. Metody v obou státech srovnává, vysvětluje jejich výhody a nevýhody a vyhodnocuje konkrétní příklady.

Klíčová slova

daňová soustava, daň z příjmů fyzických osob, zdanění manželů

Abstract

The bachelor's thesis focuses on taxation issues. It explains the method of the taxation of married couples in Czech republic and in Switzerland. The work compares methods in these two countries, presents their advantages and disadvantages and evaluates concrete cases.

Key words

system of taxation, personal income tax, taxation of married couples

Bibliografická citace VŠKP dle ČSN ISO 690

TOMANOVÁ, V. *Analýza zdanění manželů v České republice a Švýcarské konfederaci*. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2007. 68 s. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Ing. Jan Kopřiva.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně, dne 3. května 2007

Věmika Tomanová

podpis

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucímu práce JUDr. Ing. Janu Kopřivovi za cenné připomínky a odborné rady, kterými přispěl k vypracování mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod	10
1 Daňová soustava České republiky	12
1. 1. Daň z příjmů fyzických osob	13
1. 2. Společné zdanění manželů	18
1. 2. 1. Manželé, kde jeden nedosahuje žádných nebo velmi nízkých příjmů	26
1. 2. 2. Manželé s velmi rozdílnými příjmy	28
2 Daňový systém ve Švýcarské konfederaci	30
2. 1. Federální daně	32
2. 1. 1. Daň z příjmů fyzických osob	32
2. 1. 2. Zdanění manželů	35
2. 2. Kantonální daně	37
2. 2. 1. Daně v kantonu Basel-Stadt	38
2. 2. 2. Zdanění manželů	40
2. 2. 3. Zdanění manželů v ostatních kantonech	41
3 Modelové situace	43
3. 1. Rodina, kde mají manželé výrazně odlišné příjmy	44
<i>Česká republika</i>	44
<i>Švýcarsko</i>	46
3. 2. Rodina, kde mají manželé přibližně stejně vysoké příjmy	52
<i>Česká republika</i>	52
<i>Švýcarsko</i>	54
4 Srovnání jednotlivých systémů zdanění manželů	57
Závěr	63
Seznam literatury	65
Seznam tabulek	67
Seznam příloh	68

Úvod

Tato bakalářská práce pojednává o výpočtu daně z příjmů fyzických osob, a to především o jedné její části – zdanění manželů, ve dvou evropských zemích – v České republice a ve Švýcarské konfederaci. Společné zdanění manželů je v České republice obecně vžitý název pro institut nazvaný zákonem o daních z příjmů jako výpočet daně ze společného základu daně manželů. V české právní úpravě se jedná o nástroj poměrně nový, k jehož využití poplatníky mohlo poprvé dojít v roce 2005. Ve Švýcarské konfederaci tato metoda společného zdanění funguje úspěšně již několik let.

Kolem společného zdanění manželů v České republice, jak už to u nových věcí bývá, se samozřejmě objevila spousta domněnek, předsudků a různých mýtů. Postupně se přišlo na spoustu konkrétních problémů, které zákonem řešeny vůbec nebyly, nebo na něž zákon nedával jasnou odpověď. Některé z těchto otázek nejsou stále dořešeny, řešení jiných zůstalo na správci daně. To samozřejmě může u daňových poplatníků vyvolávat obavy a nejistotu, zda je skutečně společné zdanění manželů tak výhodné, jak se předpokládalo. Při rozhodování o optimálním způsobu zdanění svých příjmů je pro poplatníka zásadní podmínkou znát všechny podrobnosti a podmínky. Pro případ srovnání je důležitá také informovanost o jiném daňovém systému, a tedy i o odlišném postupu zdanění manželů.

Objekty výzkumu jsou modelové situace příjmů rodin v České republice a ve Švýcarské konfederaci, ze kterých jasně vyplyne postup výpočtu daně z příjmů fyzických osob metodou společného zdanění. Dále bude z výpočtů zřejmé, který ze systémů daňového poplatníka více zatěžuje, a zda je pro poplatníka výhodnější postup společného nebo individuálního zdanění příjmů.

Cílem práce je seznámit poplatníka s postupem výpočtu daně metodou „společného zdanění manželů“ v České republice, nastínit základní rysy systému zdanění manželů ve Švýcarské konfederaci, zejména však analyzovat případné nedostatky obou postupů a navrhnout určitá zlepšení pro český systém pomocí systému ve Švýcarsku.

Samotná práce je členěna do šesti hlavních částí, přičemž částí první je úvod k práci, a částí poslední, pátou, je závěr a celkové shrnutí. V prvních dvou kapitolách se věnuji vysvětlení základního pojmu daně, dále pak výčtem druhů daní, které v České republice a ve Švýcarské konfederaci existují. Dále se práce zaměřuje již pouze na daň z příjmů fyzických osob, odkud přechází na zdanění manželů v obou státech. V dalších částech provedu analýzu obou systémů a jejich komparaci s využitím modelových příkladů. Na základě této analýzy se pokusím o zhodnocení možnosti implementace některých prvků švýcarského systému do systému společného zdanění manželů v České republice. Práce je uzavřena vyhodnocením výsledků, ke kterým dospěla.

1 Daňová soustava České republiky

V české daňové soustavě, platné od roku 1993, byly daně vymezeny zákonem č. 212/1992 Sb. o soustavě daní, který však byl zrušen zákonem č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Daňová soustava je nyní vymezena dalšími zákony týkajícími se jednotlivých daní a poplatků.

„Daň je povinná, zákonem uložená platba do veřejného rozpočtu, která je neúčelová, neekvivalentní, nenávratná a která se pravidelně opakuje. Neúčelovost daně znamená, že výnos konkrétní daně od konkrétního subjektu není určen k financování konkrétní činnosti, konkrétního projektu. Za zaplacenou daň neobdrží daňový subjekt žádnou konkrétní protihodnotu, čerpá však služby poskytované státem, územním správním celkem či obcí, které však nejsou ekvivalentní částce zaplacené konkrétním subjektem.“¹

Základním tříděním daní je jejich rozdělení na daně přímé a nepřímé, a to podle jejich vazby na důchod (majetek) jejich nositele.

▪ *Nepřímé daně*

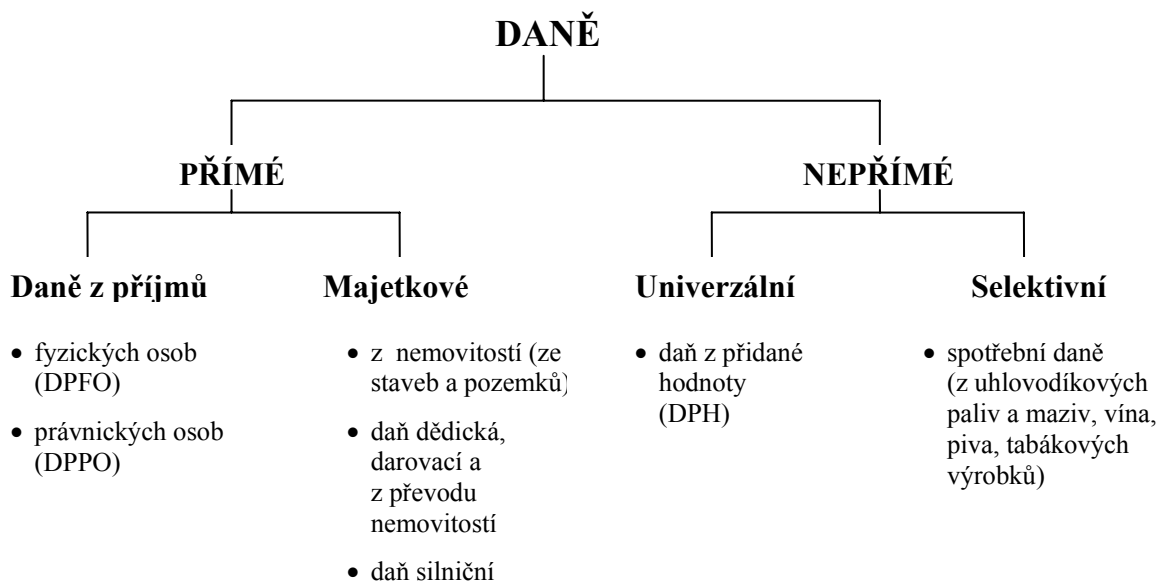
Nedopadají na jejich nositele přímo formou daní, ale jsou zahrnuty v ceně zboží a služeb, které hradí. Subjekt, který nepřímé daně odvádí (plátce) není totožný se subjektem, který je nese (tzn. poplatníkem). Představují relativně stabilní a dobře předvídatelný zdroj příjmů veřejných rozpočtů.

▪ *Přímé daně*

Jak již z názvu vyplývá, jsou přímo adresné, přímo vyměřené konkrétní fyzické či právnické osobě, tzn. poplatníkovi. Ten bezprostředně odvádí daň správci daně, je tedy zároveň i plátcem. Právě pro svoji adresnost a tím schopnost co nejlépe se přizpůsobit platebním schopnostem jednotlivých subjektů vyhovují více daňové spravedlnosti.

¹ BĚHOUNEK, P. a kol. *LEXIKON – Daňové pojmy*. Sagit, 2001. ISBN 80-7208-265-5. s. 30.

Schéma č. 1-1: Daňová soustava České republiky v členění na daně přímé a nepřímé

Pramen: STRECKOVÁ, Y. a kol. Veřejná ekonomie pro školu i praxi. s. 129

1. 1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je legislativně upravena spolu s daní z příjmů právnických osob zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDP“).

Poplatníci

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které mají na území ČR bydliště² nebo se zde obvykle zdržují (pobývají zde alespoň 183 dní v kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích) – tzv. daňoví rezidenti. Daňová povinnost daňových rezidentů se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České

²

Bydlištěm na území ČR se rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolností, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat. Stálým bytem se rozumí byt, který je poplatníkovi kdykoliv k dispozici podle jeho potřeby, ať již vlastní či pronajatý. Tento byt může být poplatníkem pronajat jiné osobě formou, která umožňuje podle potřeby poplatníka obnovení jeho užívání poplatníkem bez prodlevy.

republiky, tak i na příjmy plynoucí ze zdrojů v zahraničí. V oblasti příjmů ze zdrojů v zahraničí jsou tuzemské normě nadřazeny uzavřené smlouvy o zamezení dvojího zdanění. Osoby, které nesplňují výše uvedené podmínky – tzv. daňoví nerezidenti, mají daňovou povinnost pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky.

Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou jednotlivé druhy příjmů, které jsou rozděleny do pěti skupin:

- příjmy ze závislé činnosti a funkční požitky (§ 6 ZDP),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 7 ZDP),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8 ZDP),
- příjmy z pronájmu (§ 9 ZDP),
- ostatní příjmy (§ 10 ZDP).

Osvobození od daně

U daně z příjmů fyzických osob je řada příjmů, na které se nevztahuje daňová povinnost. V § 4 ZDP je výčet všech příjmů osvobozených od daně. Jsou to například:

- příjmy z prodeje rodinného domu nebo bytu, pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem
- příjmy z prodeje movitých věcí (osvobození se nevztahuje na příjmy z prodeje např. vozidel, nepřesahuje-li doba mezi nabytím a prodejem dobu jednoho roku)
- přijatá náhrada škody
- úroky z vkladů ze stavebního spoření
- nemocenská, mateřské dávky, podpora v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory (přídavky, rodičovský příspěvek, porodné atd.), dávky sociální péče.

Základ daně

Podle § 5 odst. 1 ZDP je základem daně částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období, za něž se pro účely daně z příjmů fyzických osob považuje kalendářní rok, přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení, pokud dále u jednotlivých příjmů není stanoveno jinak.

Základ daně se zjistí sečtením dílčích základů daně podle jednotlivých druhů příjmů (§ 6 až 10 ZDP). Od tohoto souhrnu se odečítají nárokové nezdánitelné části a odčitatelné položky.

Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně, jejichž podrobný popis nalezneme v §15 ZDP, zahrnují položky, které při splnění podmínek pro jejich uplatnění snižují základ daně fyzické osoby.

Nejdůležitější nezdánitelnou částí jsou úroky zaplacené ve zdaňovacím období z úvěru ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru poskytnutého na bytové potřeby. Často se jedná o desetitisícové i vyšší hodnoty. ZDP ale omezuje úhrnou hodnotu zaplacených úroků; v téže domácnosti nesmí za kalendářní rok překročit 300 000 Kč. Při placení úroků jen po část roku nesmí uplatňovaná částka překročit jednu dvanáctinu této maximální částky za každý měsíc placení úroků. Kvůli odečtu úroků nemusí poplatník letos poprvé podávat daňové přiznání sám, ale může o to požádat zaměstnavatele. Musí pouze mzdové účtárně včas (obvykle do 15. února) dodat potvrzení ze stavební spořitelny nebo z banky.

Další nezdánitelnou částkou, která se často objevuje v daňových přiznáních, je příspěvek na penzijní připojištění. Částka, kterou lze takto odečíst, se rovná úhrnu příspěvků zaplacených poplatníkem na jeho penzijní připojištění se státním příspěvkem na zdaňovací období sníženému o 6 000 Kč. Maximální částka, kterou lze takto odečíst za zdaňovací období, činí 12 000 Kč.

Dále je to pojistné zaplacené poplatníkem v kalendářním roce na jeho soukromé životní pojištění. Maximálně lze odečíst 12 000 Kč za zdaňovací období.

Odečíst od základu daně může fyzická osoba také dar, jestliže splňuje stanovené podmínky. Sledujeme nejen na jaký účel byl dar poskytnut a komu, ale především jeho výši. Hodnota darů musí přesáhnout 2 % ze základu daně nebo činit alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně. Nepeněžní dar formou bezpříspěvkového darování krve se oceňuje částkou 2 000 Kč za jeden odběr.

Odčitatelné položky

Položky odčitatelné od základu daně najdeme v § 34 ZDP. Patří mezi ně například daňová ztráta nebo výdaje (náklady) při realizaci projektů výzkumu a vývoje.

Slevy na dani

Slevy na dani odečítáme již od vypočtené daňové povinnosti. Jejich výčet nalezneme v § 35 ZDP. Ty nejvíce využívané jsou umístěny v § 35ba. Mezi ně mimo jiné patří:

- **7 200 Kč** na poplatníka
- **4 200 Kč** na manželku (manžela) žijící s poplatníkem v domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující **38 040 Kč**.
- **1 500 Kč**, pobírá-li poplatník částečný invalidní důchod
- **3 000 Kč**, pobírá-li poplatník plný invalidní důchod
- **9 600 Kč**, je-li poplatník držitelem průkazu ZTP/P
- **2 400 Kč**, připravuje-li se poplatník na budoucí povolání studiem

Poplatník má také nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti ve výši **6 000 Kč ročně**.

Sazby daně

Díky novele ZDP došlo od 1. ledna 2006 ke snížení daňového zatížení fyzických osob s důrazem na nízko a středně příjmové skupiny poplatníků. Do té doby bylo první pásmo do částky 109 200 Kč zatíženo patnáctiprocentní sazbou daně, druhé do 218 400 Kč dvacetiprocentní sazbou. Daň ze základu daně sníženého o nezdánitelnou

část základu daně (§ 15) a o odčitatelné položky od základu daně (§ 34) zaokrouhleného na celá sta Kč dolů činí:

Základ daně		Daň	Ze základu přesahujícího
Od Kč	Do Kč		
0	121 200	12 %	
121 200	218 400	14 544 Kč + 19 %	121 200 Kč
218 400	331 200	33 012 Kč + 25 %	218 400 Kč
331 200	a více	61 212 Kč + 32 %	331 200 Kč

Daňové přiznání a placení daně

Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Daňové přiznání je podle § 38g ZDP povinen podat každý, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, přesáhly 15 000 Kč, pokud se nejedná o příjmy od daně osvobozené nebo o příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně. Daňové přiznání je povinen podat i ten, jehož roční příjmy, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, nepřesáhly 15 000 Kč, ale vykazuje daňovou ztrátu. Daňové přiznání není povinen podat poplatník, který má příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků pouze od jednoho a nebo postupně od více plátců daně včetně doplatků mezd od těchto plátců a nemá jiné příjmy podle § 7 až 10 vyšší než 6 000 Kč. Podmínkou je, že poplatník podepsal u všech těchto plátců daně na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani. Pokud má poplatník pouze příjmy ze závislé činnosti a funkčních požitků a rozhodne se využít společného zdanění manželů, musí daňové přiznání podat.

Pokud jsme povinni podat daňové přiznání nebo se dobrovolně rozhodneme pro jeho podání, musíme dodržet zákonem stanovené termíny. Pro zdaňovací období 2006 platí 2. dubna 2007, protože zákonný termín 31. březen 2007 připadá na sobotu. Termín můžeme ze zákona prodloužit o tři měsíce, pokud daňové přiznání zpracuje a předloží daňový poradce, a to na základě plné moci. Pro rok 2006 je tedy tímto prodlouženým termínem pondělí 2. července 2007.

Místně příslušný finanční úřad stanovíme podle trvalého bydliště k datu podání daňového přiznání (nikoliv k 31. 12. 2006).

Daň je splatná ke dni povinnosti podat daňové přiznání. Způsoby úhrady daně jsou různé – bezhotovostně, daňovou složenkou nebo na pokladně finančního úřadu.

1. 2. Společné zdanění manželů

Zákon č. 669/2004 Sb. zavedl s účinností od 1. 1. 2005 v ustanovení § 13a ZDP institut společného zdanění manželů, který mohou uplatnit poplatníci daně z příjmů fyzických osob, ale pouze pokud splňují nejpozději poslední den zdaňovacího období tyto podmínky:

- jedná se o manžele,
- manželé vyživují alespoň jedno dítě,
- toto dítě žije s nimi v domácnosti.

Společné zdanění manželů nemohou uplatnit poplatníci, kteří žijí ve vztahu zpravidla nazývaném jako druh/družka nebo partneři, neboť se nejedná o manžele. Domnívám se, že i rozvádějící se manželé, jsou-li schopni se dohodnout na tom, že svoje příjmy zdaní společně, a dokáží-li společně vyplnit daňové přiznání, mohou vypočítat svoji daňovou povinnost ze společného základu daně, i kdyby ke dni podání daňového přiznání již jejich manželství právně neexistovalo. Opačného názoru je ale Česká daňová správa, která na svých internetových stránkách vykládá ZDP v tom smyslu, že manželé, kteří ke dni podání daňového přiznání již manžely nejsou, nemohou společné zdanění manželů využít.³

Při úmrtí jednoho z manželů nebylo dosud možné společné zdanění manželů využít. Dne 7. března 2007 nabyla účinnosti novela ZDP. Podle § 13a, který byl doplněn o odstavce 9, lze společné zdanění uplatnit i v případě, že jeden z manželů po skončení zdaňovacího období zemřel. Toto ustanovení lze použít již pro zdaňovací období 2006. Bohužel tato novela neřeší úmrtí jednoho z manželů během zdaňovacího období. Pokud tedy dojde k úmrtí jednoho z manželů v průběhu zdaňovacího období,

³ Sdělení k ustanovení o společném zdanění manželů [citováno 7. dubna 2007]. Dostupný z: http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xchg/SID-53EDF4E6-F8267777/cds/xsl/9_6050.html?year=0.

není splněna podmínka manželství a společného zdanění manželů pro toto zdaňovací období nelze využít.

Za vyživované dítě poplatníka se podle § 35c odst. 6 ZDP považuje dítě vlastní, osvojené, dítě v péči, která nahrazuje péči rodičů, dítě druhého z manželů a vnuk (vnučka), pokud jeho (její) rodiče nemají příjmy, z nichž by mohli daňové zvýhodnění uplatnit, pokud je:

a) nezletilým dítětem,

b) zletilým dítětem až do dovršení věku 26 let, jestliže nepobírá plný invalidní důchod a

- soustavně se připravuje na budoucí povolání; příprava na budoucí povolání se posuzuje podle § 12 až 15 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů;
- nemůže se soustavně připravovat na budoucí povolání nebo vykonávat výdělečnou činnost pro nemoc nebo úraz, nebo
- z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je neschopno vykonávat soustavnou výdělečnou činnost.

Zákon nestanoví podmínku, že dítě musí manželé vyživovat po celé zdaňovací období. To znamená, že manželé mohou společné zdanění uplatnit, pokud kdykoli v průběhu zdaňovacího období v domácnosti vyživovali dítě (např. týden, měsíc apod.).

Definice domácnosti je uvedena v ustanovení § 115 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého domácnost tvoří fyzické osoby, které spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby. Pro možnost uplatnění společného zdanění manželů není rozhodující trvalé bydliště manželů, může být tedy rozdílné. Manželé ale musí napsat čestné prohlášení o tom, že bydlí spolu a oba ho přiložit k daňovému přiznání.

Podmínku trvalého společného žití však nemůžeme chápat absolutně, to je, že musí být všichni trvale přítomni na jednom místě. Dočasný pobyt dítěte mimo domácnost (např. pobyt vyživovaného dítěte – studenta na koleji) nemá vliv na uplatnění společného zdanění manželů.

Přestože jsou splněny všechny výše uvedené podmínky, ZDP v §13a odst. 4 stanoví případy, kdy manželé společné zdanění uplatnit nesmí. Za zdaňovací období nelze uplatnit společné zdanění, jestliže alespoň jeden z manželů za toto zdaňovací období:

- a. má stanovenou daň paušální částkou podle § 7a,
- b. má povinnost stanovit minimální základ daně podle § 7c. Minimální základ daně podle § 7c zákona se vztahuje na poplatníky s příjmy podle § 7 odst. 1 písm. a), b) nebo c), tj. s příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, s příjmy ze živnosti a s příjmy z jiného podnikání podle zvláštních předpisů. Pro zdaňovací období 2006 minimální základ daně činí 112 950 Kč, pokud poplatník vykonával činnost celý rok.
- c. uplatňuje způsob výpočtu daně podle § 13 a 14 (tj. rozděluje příjmy na spolupracující osobu a na více zdaňovacích obdobích),
- d. uplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo 35b (sleva na dani z titulu investiční pobídky), nebo
- e. má povinnost uplatnit postup uvedený v § 38gb (postup pro poplatníka, který je v konkursu).

V případě, že jeden z manželů je daňový nerezident, mohou manželé společné zdanění manželů uplatnit, jestliže úhrn všech příjmů obou manželů ze zdrojů na území České republiky činí nejméně 90 % všech jejich příjmů, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně z příjmů podle § 3 nebo § 6 ZDP nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, § 6 nebo § 10 ZDP, nebo příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.

Z výše uvedeného vyplývá, že institut společného zdanění manželů nemohou využít všichni poplatníci daně z příjmů fyzických osob a není tedy pro manželské páry povinné. Pokud manželský pár splní všechny podmínky, může se dále dobrovolně rozhodnout, zda-li zdaní svoje příjmy individuálně nebo dohromady. Je výhodné, všechno si bedlivě propočítat, protože úspora na daních může být opravdu znatelná. Společné zdanění vedoucí k optimalizaci daňového zatížení obou manželů bude využito zejména v případě, pokud manželé dosahují značně rozdílných příjmů, anebo v případě,

kdy jeden z manželů nemá žádné zdanitelné příjmy (např. manželka v domácnosti, starající se o nezletilé děti).

Při společném zdanění manželů se vychází z tzv. společného základu daně. Podle § 13a odst. 2 ZDP je společným základem daně součet dílčích základů daně podle § 6 až 10 ZDP upravených podle § 5 a § 23 ZDP u obou manželů. Tento společný základ daně se sníží o nezdánitelné části základu daně podle § 15 za oba manžele. Výhodou je, že nezdánitelné části základu daně podle § 15 ZDP může uplatnit i ten z manželů, který neměl zdanitelné příjmy, jestliže jinak splňuje podmínky stanovené pro jejich uplatnění.

Pokud např. manželka pečující o dvouroční dítě, nemá žádné zdanitelné příjmy, je v domácnosti, manžel má příjem ze závislé činnosti a z pronájmu domu, bude společným základem daně součet dílčích základů daně podle § 6 a § 9 u manžela. Při vyplnění daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob manželka uvede do přílohy č. 5 daňového přiznání u všech dílčích základů daně (podle § 6 až 10 ZDP) nulu. Manžel uvede do dílčího základu daně podle § 6 a § 9 ZDP příslušné částky. Poté oba manželé uvedou do daňového přiznání příslušné nezdánitelné části základu daně podle § 15 ZDP.

Následně se sečtou dílčí základy daně obou manželů (v tomto případě pouze základ daně manžela, tvořený příjmy ze závislé činnosti a z pronájmu) a dále se sečtou nezdánitelné částky u obou manželů. Součet dílčích základů daně obou manželů snížený o součet nezdánitelných částek obou manželů představuje společný základ daně. Polovinu tohoto společného základu daně si každý z manželů uvede ve svém daňovém přiznání a po uplatnění položek dle § 34 ZDP vypočítá daň podle § 16 odst. 1 ZDP. Vypočtenou daň si dále každý manžel sníží o slevy na dani. Manželka si tedy za zdaňovací období 2006 uplatní slevu na poplatníka 7 200 Kč. Obdobně bude postupovat i manžel. Manžel si uplatní mimo jiné i slevu na vyživovanou manželku, a to ve výši 4 200 Kč. Pokud by byla manželka držitelkou průkazu ZTP/P, zvyšovala by se částka 4 200 Kč na dvojnásobek, tj. 8 400 Kč za zdaňovací období. Dále může jeden z poplatníků uplatnit daňové zvýhodnění na dítě 6 000 Kč.

ZDP v § 13a odst. 2 stanoví, že vykáželi-li manželé nebo některý z nich ve zdaňovacím období, ve kterém uplatnili společné zdanění, u příjmů podle § 7 nebo 9 daňovou ztrátu, může ji odečíst od základu daně podle § 34 zákona ten z manželů, který ji vykázal, v následujících pěti zdaňovacích obdobích, pokud v těchto zdaňovacích obdobích neuplatní společné zdanění. Do svého daňového přiznání ji uvede s tím, že příslušný dílčí základ daně je v tomto případě roven nule.

Budou-li manželé využívat metody společného zdanění, nebudou si moci odečítat ztrátu vzniklou ve zdaňovacích obdobích, kdy metodu společného zdanění uplatnili. O odpočet daňové ztráty však nepřijdou. Mohou si ji uplatnit ve zdaňovacích obdobích, kdy budou postupovat při zdanění svých příjmů standardním způsobem, tj. kdy budou zdaňovat příjmy každý sám.

Obdobně budou manželé postupovat v případě odpočtu podle § 34 odst. 3. ZDP. V § 34 odst. 3 stanoví, že od základu daně lze dále odečíst 30 % výdajů (nákladů) vynaložených na výuku žáků ve studijních a učebních oborech středních odborných učilišť a učebních oborech učilišť, které jsou součástí výchovně vzdělávací soustavy a tyto obory jsou uvedeny ve zvláštním právním předpisu. Tento odpočet si bude moci manžel (manželka) odečíst od svého základu daně v následujících zdaňovacích obdobích, kdy společné zdanění neuplatní.

Jednou z nezdanitelných částí základu daně je hodnota daru. Bude-li se jednat o případ, kdy manželka je v domácnosti a nemá žádné zdanitelné příjmy, manžel má příjem z podnikatelské činnosti a poskytl dar např. invalidní osobě pobírající částečný invalidní důchod na rehabilitační pomůcky, může manžel uplatnit tuto nezdanitelnou částku. ZDP v § 15 odst. 5 stanoví mimo jiné, že na straně poplatníka lze v úhrnu odečíst nejvýše 10 % ze základu daně. Jedná se tedy o celý základ daně manžela, nikoli jen o jeho polovinu. Činil-li by základ daně manžela např. 500 000 Kč, mohl by odečíst hodnotu daru až do výše 50 000 Kč, i když do svého základu daně zahrne v rámci společného zdanění pouze 250 000 Kč.

ZDP v § 13a odst. 5 stanoví, že zálohy na daň z příjmů fyzických osob platí každý z manželů:

- a) z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků podle § 38h,
- b) podle § 38a s tím, že poslední známou daňovou povinností při společném zdanění manželů se rozumí daň připadající na každého z manželů.

Zálohy neplatí manžel (manželka), který před společným zdaněním neměl zdanitelné příjmy kromě příjmů od daně osvobozených a příjmů zdaňovaných zvláštní sazbou daně.

V případě, kdy manželka nemá žádné příjmy, protože je v domácnosti a pečuje o nezletilé děti a manžel bude má příjem ze závislé činnosti, v souladu s § 13a odst. 5 zákona manželka zálohy v daném případě neplatí. Manžel platí zálohy z příjmů ze závislé činnosti.

Pokud manželka nemá žádné příjmy, protože např. je v domácnosti, pečuje o nezletilé děti a manžel má příjem z podnikatelské činnosti, manželka zálohy v daném případě neplatí, manžel platí zálohy vztahující se pouze k jeho daňové povinnosti k příjmům z podnikání (za předpokladu, že jeho daňová povinnost přesáhne 30 000 Kč, tj. limit stanovený § 38a ZDP).

Jestliže budou mít příjmy oba z manželů, budou platit zálohy ve výši zálohové povinnosti připadající na každého z nich, tak jak to vyplývá z § 13a a § 38a ZDP, lze doporučit, aby manželé jednotlivě požádali správce daně o stanovení záloh jinak podle § 67 zákona č. 337/1992 Sb. o správě daní a poplatků. Tato žádost není zpoplatněna.

Zálohy platíme v následujícím období, tj. od 1. dne následujícího po zákonném termínu do nového zákonného termínu pro podání daňového přiznání. Základní výše záloh je dána zákonem. Jestliže je poslední známá daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč, ale nepřekračuje 150 000 Kč, hradí se pololetní zálohy (tj. 15. 6., 15. 12.) ve výši 40 %. Pokud je vyšší jak 150 000 Kč platí se čtvrtletní zálohy (tj. 15. 3., 15. 6., 15. 9. a 15. 12.) ve výši 25 %.

V řadě případů vznikne při použití společného zdanění manželů jednomu z manželů přeplatek (např. vlivem sražených a odvedených záloh na daň z příjmů ze závislé činnosti nebo zaplacených záloh na daň z titulu příjmů z podnikatelské činnosti), druhému nedoplatek (např. manželka nemá žádné vlastní příjmy, je v domácnosti a pečuje o děti, do daňového přiznání však uvede polovinu společného základu daně, tj. i polovinu příjmů manžela). Jestliže se tak stane, je třeba požádat současně s podáním daňového přiznání o převedení přeplatku druhému z manželů, a to „Žádostí o převedení vratitelného přeplatku na dani“ na tiskopise daňového přiznání. Správce daně převede tento přeplatek na účet druhého z manželů ke dni splatnosti daně. Přeplatek také může správce daně poplatníkovi vrátit, pokud o to poplatník požádá, a to do 30 dnů po uplynutí zákonného termínu pro podání daňového přiznání.

Je důležité zdůraznit, že daň je splatná v zákonné lhůtě pro podání daňového přiznání a k tomuto datu se přeplatek převádí a od tohoto termínu se také počítají lhůty pro vrácení. Není tedy možné daňovým přiznáním podaným např. v lednu 2007 a současně podanou žádostí převést nebo vrátit přeplatek v lednu, resp. v únoru 2007.

Jedním z atributů společného zdanění je povinnost každého z manželů podat daňové přiznání. To představuje pro řadu poplatníků noční můru, protože se nikdy s tiskopisem daňového přiznání a jeho vyplněním nesetkali. Daňové přiznání podávají oba manželé ve stejné lhůtě. Neznamená to, že by oba manželé museli podat daňové přiznání ve stejný den, ale buď do zákonem stanoveného termínu (pro rok 2006 – 2. dubna 2007) nebo do prodlouženého termínu (2. července 2007).

Nabízí se otázka, jak postupovat, pokud jednomu z manželů uplatňujících společné zdanění zpracovává a podává daňové přiznání na podkladu plné moci daňový poradce. V zákonech jednoznačnou odpověď nenajdeme. Když byl tento dotaz vznesen na školení prováděném pracovníky Ministerstva financí České republiky, tak padlo rozhodnutí, že oba manželé mohou, resp. budou podávat přiznání v prodloužené lhůtě do 30. 6., byť řádný odklad plnou mocí daňovému poradci má pouze jeden z nich.⁴

⁴DĚRGEL, M. Společné zdanění – jedna plná moc [citováno 7. dubna 2007]. Dostupný z: <http://finance.atlas.cz/dane-duchody/96903.aspx>

V příloze č. 5 k daňovému přiznání každý z manželů uvede údaje potřebné pro výpočet společného základu daně za oba manžele (tj. dílčí základy daně a nezdanitelné částky) a každý z nich uvede do svého daňového přiznání polovinu společného základu daně, ze které vypočte daň podle § 16 odst. 1 zákona, sníženou o slevy na dani.

Po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání nelze způsob stanovení základu daně a daně formou společného zdanění uplatněný v daňovém přiznání měnit. V dodatečném daňovém přiznání tedy nemohou manželé způsob stanovení daně podle § 13a změnit na klasický způsob, kdy každý z manželů uvede do daňového přiznání své příjmy a ty poté zdaní.

Zákon v § 35c stanoví mimo jiné, že poplatník fyzická osoba má nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě žijící s ním v domácnosti, ve výši 6 000 Kč ročně, pokud neuplatňuje slevu na dani podle § 35a nebo 35b. Pokud je vyživované dítě držitelem průkazu ZTP/P, částka se zdvojnásobuje. Daňové zvýhodnění se skládá ze dvou složek – sleva na dani a daňový bonus. Slevu na dani lze uplatnit pouze do výše daňové povinnosti. Ta část nároku, která převyšuje daňovou povinnost, je nazývána daňovým bonusem. Podmínkou jeho případného uplatnění je prokázaná ekonomická aktivita, kterou zákon rozumí prokázané vlastní příjmy⁵, které ve zdaňovacím období převýší šestinásobek⁶ minimální mzdy⁷. Nárok na příslušný měsíční daňový bonus poplatníkovi daně z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků zůstává i v případě, kdy při ročním zúčtování záloh na daň nedosahuje stanoveného limitu šestinásobku minimální mzdy, avšak v měsíci, ve kterém mu byl bonus přiznán, dosáhl příjmů alespoň ve výši poloviny minimální mzdy. Pokud jeden z manželů uplatňoval daňové zvýhodnění ve zdaňovacím období nebo v tomtéž kalendářním měsíci zdaňovacího období u svého plátce daně, nemůže toto zvýhodnění při postupu podle § 13a uplatnit druhý z manželů.

⁵ Příjmy podle § 6, 7, 8, 9 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Do těchto příjmů se nezahrnují příjmy od daně osvobozené, příjmy, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně nebo příjmy, u nichž je uplatněna sazba podle § 16 odst. 2 zákona o daních z příjmů.

⁶ Při uplatnění společného zdanění manželů je třeba splnit podmínku dvanáctinásobku minimální mzdy za oba manžele společně.

⁷ Minimální mzdou se rozumí mzda dle § 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Minimální mzda činí 7955 Kč.

1. 2. 1. Manželé, kde jeden nedosahuje žádných nebo velmi nízkých příjmů

Jak již bylo řečeno, společné zdanění manželů zvýhodňuje nejvíce ty rodiny, kde jeden z rodičů nemá zdanitelný příjem a rodiny, v nichž je velká disproporce mezi příjmy obou manželů. Důvodů může být mnoho, např. péče o domácnost a děti, mateřská dovolená nebo nemožnost jednoho z manželů najít zaměstnání. V tabulce č. 1-1 je zachycena právě situace, kdy žena není výdělečně činná. Pro zjednodušení se předpokládá, že manžel má příjmy pouze ze zaměstnání – hrubou mzdu, ze které odvádí zdravotní a sociální pojištění. Z úlev je uvažována sleva na dani na poplatníka – 7 200 Kč/ročně, sleva na vyživované dítě – 6 000 Kč/ročně (a případný daňový bonus) a sleva na manželku bez vlastních příjmů přesahujících za zdaňovací období 38 040 Kč – 4 200 Kč/ročně.

Tabulka č. 1-1: Společné zdanění manželů - manžel pracuje, manželka je bez příjmů

Řádek	Hrubá mzda		Daň (Kč)							
	Manžel	Manželka	1 dítě				2 děti			
			SZM	Individuální zdanění			SZM	Individuální zdanění		
				Muž	Žena	Rozdíl ⁸		Muž	Žena	Rozdíl
1	48 000	0	0	-6 000	0	-6 000	0	-12 000	0	-12 000
2	100 000	0	-6 000	-6 000	0	0	-12 000	-12 000	0	0
3	150 000	0	-5 280	-804	0	4 476	-11 280	-6 804	0	4 476
4	200 000	0	-2 700	7 366	0	10 066	-8 700	1 366	0	10 066
5	250 000	0	1 632	15 687	0	14 055	-4 368	9 687	0	14 055
6	300 000	0	8 288	26 637	0	18 349	2 288	20 637	0	18 349
7	350 000	0	16 610	37 562	0	20 952	10 610	31 562	0	20 952
8	400 000	0	24 932	49 828	0	24 896	18 932	43 828	0	24 896
9	500 000	0	41 574	77 828	0	36 254	35 574	71 828	0	36 254

Zdroj: Vlastní výpočty

Ačkoliv je model společného zdanění zaměřen především na nízko a středně příjmové poplatníky, je-li manželka bez vlastního příjmu (nebo má velmi nízký příjem) a manželův příjem je také na velmi nízké úrovni, je stále výhodnější individuální způsob zdanění. Způsobuje to omezující podmínka pro obdržení daňového bonusu na vyživované dítě. V případě individuálního zdanění je k přiznání bonusu zapotřebí roční

⁸ Rozdílem se rozumí úspora na dani při využití společného zdanění manželů oproti individuálnímu zdanění.

příjem ve výši šestinásobku minimální mzdy⁹. Při společném zdanění je příjem rozdělen na dvě poloviny a ty musí také splňovat tuto podmínku. Je tedy zapotřebí dosáhnout společného příjmu ve výši dvanáctinásobku minimální mzdy. Ten pak představuje zlomový bod, od kterého se již jednopříjmové rodině vyplatí společné zdanění, neboť již obdrží daňový bonus. Díky výhodnějšímu společnému zdanění mohou manželé pobírat daňový bonus do vyšší úrovně příjmů než v případě individuálního způsobu zdanění.

Pro rodiny, kde jeden z manželů nemá žádné či velmi nízké příjmy, je zvýhodněno společné zdanění díky:

- možnosti využít slevy na dani na poplatníka i za manželku, která by ji při individuálním zdanění nemohla využít,
- progresivnosti daňových sazeb. Při společném zdanění se část poplatníkovy příjmu přesouvá do pásma s nižší sazbou daně

⁹ Minimální mzdou se rozumí mzda dle § 111 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce. Minimální mzda činí 7955 Kč.

1. 2. 2. Manželé s velmi rozdílnými příjmy

Pod tímto se dále rozumí manželé s dětmi, kde každý z nich dosahuje vlastních příjmů, alespoň ve výši šestinásobku minimální mzdy, kterým je podmíněno získání daňového bonusu.

Tabulka č. 1-2: Společné zdanění manželů – rozdílné příjmy

Řádek	Hrubá mzda		Daň (Kč)					Dosažené daňové pásmo podle §16 ZDP		
	Manžel	Manželka	1 dítě							
			SZM	M+Ž	Individuální zdanění			SZM	Individuální zdanění	
					Muž	Žena	Rozdíl		Muž	Žena
1	100 000	50 000	-4 656	-2 700	-2 700	0	1 956	1	1	1
2	150 000	75 000	3 216	3 916	3 244	672	700	1	2	1
3	200 000	100 000	12 488	14 866	11 566	3 300	2 378	2	2	1
4	250 000	150 000	29 132	29 131	19 887	9 244	-1	2	3	2
5	300 000	200 000	45 774	48 403	30 837	17 566	2 629	3	3	2
6	350 000	250 000	67 674	67 649	41 762	25 887	-25	3	3	3
7	400 000	300 000	89 524	90 865	54 028	36 837	1 341	3	4	3
8	500 000	400 000	142 024	142 056	82 028	60 028	32	4	4	4

Zdroj: Vlastní výpočty

Tabulka č. 1-2 ukazuje vliv dosaženého daňového pásma na výhodu společného zdanění manželů. Zachyceni jsou ty manželé, jejichž příjmy se liší o 100 000 Kč (vyjma prvních dvou řádků). Porovnáním daňové povinnosti při použití společného zdanění manželů a individuálního zdanění zjistíme, že samotná rozdílnost příjmů není důležitá. Důležitým faktorem je dosažené daňové pásmo každého z manželů. Spadá-li příjem každého z manželů do stejného daňového pásma nebo na hranici dalšího pásma, není pro ně společné zdanění manželů výhodné. Rozdíl mezi společným a individuálním zdaněním se pohybuje pouze v několika korunách. To je případ čtvrtého, šestého a osmého řádku tabulky. Výjimku tvoří první řádek, kde je výhodnější zdaňovat příjmy společně, protože se základy daně vždy pohybují v prvním pásmu. Daň z příjmů manželky dle § 16 činí 5 244 Kč. Daň je tak nízká, že ani nelze odečíst celou slevu na poplatníka 7 200 Kč. Daňová povinnost manželky je tedy při individuálním zdanění rovna nule. Při společném zdanění došlo k přelití části příjmů manžela na manželku, manželčin základ daně se zvýšil a nyní již lze odečíst slevu na poplatníka v plné výši. Oproti tomu došlo ke snížení základu daně manžela. Díky jeho nižší daňové povinnosti

a daňovému bonusu je v tomto případě výhodnější společné zdanění. V ostatních případech spadají příjmy každého z manželů do jiného daňového pásma, a tudíž dochází k přelévání části příjmů do nižší sazby. O výsledné velikosti zvýhodnění rozhoduje to, jak moc blízko se příjmy manželů pohybují kolem hranic pásem.

Tabulka ročních úspor manželů pro zdaňovací období 2006, v případě že použijí společné zdanění manželů. Tučná čísla v tabulce představují hrubý měsíční příjem. Při výpočtu není počítáno s žádnými nezdanitelnými částkami.

Tabulka č. 1-3: Úspora na dani pro zdaňovací období 2006 při použití společného zdanění manželů

Příjem	0	5 000	10 000	12 000	15 000	17 000	20 000	24 000	28 000	30 000
55 000	46 054	32 904	23 804	19 940	15 813	13 083	9 020	5 576	2 636	1 166
50 000	42 354	29 254	21 504	19 110	15 845	13 115	8 988	5 544	2 604	1 134
45 000	38 704	25 554	17 854	15 460	13 545	12 285	9 020	5 576	2 636	1 166
40 000	33 996	21 904	14 154	11 760	9 895	8 635	6 720	5 544	2 604	1 134
35 000	27 190	17 196	10 504	8 110	6 195	4 935	3 070	2 566	2 566	1 166
30 000	21 480	11 524	6 930	5 544	3 679	2 419	504	x	x	x
28 000	20 220	10 264	5 670	4 536	3 679	2 419	504	x	x	
24 000	17 700	7 744	3 150	2 016	2 035	2 035	504	x		
22 000	15 642	6 484	1 890	756	775	775	504			
20 000	13 416	5 728	1 134	x	19	19				
17 000	10 527	4 911	1 153	19	x					
15 000	7 797	3 441	1 153	19						
12 000	3 696	1 248	336							
10 000	1 200	912								

Zdroj: Vlastní výpočty

2 Daňový systém ve Švýcarské konfederaci

Daňový systém Švýcarska patří k nejvyspělejším a nejliberálnějším na světě a odráží politickou strukturu státu. Systém zdanění je ve Švýcarsku poměrně komplikovaný a vyznačuje se několika zvláštnostmi. Daně jsou vybírány na třech úrovních: federální, kantonální a obecní. Stejně jako v ČR dělíme daně na přímé a nepřímé.

Ve spolkové ústavě je přesně uvedeno, které daně smí spolek vybírat. Předmětem přímé federální daně jsou příjmy fyzických osob a zisk právnických osob. Majetek není na federální úrovni zdaňován. Dále jsou ve spolkové ústavě ukotveny (§ 128) horní hranice zdanění. Daň z příjmů fyzických osob může činit nejvýše 11,5 %, u právnických osob 8,5 %.

Kantony – jako samostatné státní útvary – jsou suverénní ve vybírání daní do té míry, pokud jejich suverenita není omezena spolkovou ústavou. Mohou tedy vybírat ty daně, které nenáleží pouze spolku. Obec je podřízena kantonům a smí vybírat pouze ty daně, které jí kanton povolí. Ve většině případů se daně kantonů a obcí shodují. Kanton a obec rozhodují o výši daně, a proto se sazby daní v jednotlivých kantonech a obcích značně liší. Poplatník se stejným příjmem zaplatí na dani z příjmů v „nejdražších“ obcích až čtyřikrát více než v „nejlevnějších“.

Pro federální i kantonální daně se vyplňuje pouze jedno daňové přiznání.

Tabulka ukazuje, jaké druhy daní jsou ve Švýcarsku vybírány a kdo je oprávněn tyto daně vybírat.

Tabulka č. 2-1: Druhy daní ve Švýcarské konfederaci

	Přímé daně	Nepřímé daně
Spolek	• Daň z příjmů fyzických osob • Daň z příjmů právnických osob • Daň z kapitálových výnosů • Náhrada vojenské povinnosti • Kolkovné	• Daň z přidané hodnoty • Daň z alkoholu a tabáku • Cla • Daň z pohonných hmot • Dálniční známky
Kanton	• Daň z příjmů a majetku fyzických osob • Daň z příjmů a kapitálu právnických osob • Daň z hlavy nebo domácnosti • Daň dědická a darovací • Daň z nemovitostí • Daň z pronájmu • Daň z výher z loterií a her	• Silniční daň • Daň ze psů • Daň ze zábavy • Aj.
Obec	• Daň z příjmů a majetku fyzických osob • Daň z příjmů a kapitálu právnických osob • Daň z hlavy nebo domácnosti • Daň dědická a darovací • Daň z nemovitostí • Daň z pronájmu • Daň z výher z loterií a her • Živnostenská daň	• Daň ze psů • Daň ze zábavy • Aj.

Zdroj: LÜTHY, H. Steuern leicht gemacht. 2. vyd. Zürich, 2005. ISBN 3 85 569 308 0. s. 17

2. 1. Federální daně

2. 1. 1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je legislativně upravena spolu s ostatními přímými daněmi zákonem o federálních přímých daních (Bundesgesetz über die direkte Bundessteuer – DBG) z 14. prosince 1990 (dále jen „DBG“).

Poplatníci

Poplatníci daně z příjmů fyzických osob jsou fyzické osoby, které mají na území Švýcarska bydliště nebo se zde obvykle zdržují. Daňová povinnost vzniká osobě, která se na území Švýcarska zdržuje alespoň 30 dní a vykonává zde výdělečnou činnost nebo osobě, která se zde zdržuje alespoň 90 dní a výdělečnou činnost nevykonává.

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je i osoba, která má bydliště nebo se zdržuje v zahraničí, pokud:

- a) je společníkem obchodní společnosti ve Švýcarsku,
- b) má stálou provozovnu ve Švýcarsku,
- c) vlastní nemovitost na území Švýcarska,
- d) vlastní na území Švýcarska pozemky, s kterými dále obchoduje.

Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob jsou jednotlivé druhy příjmů, které jsou rozděleny do několika skupin:

- příjmy ze závislé činnosti (§ 17 DBG),
- příjmy z podnikání a z jiné samostatné výdělečné činnosti (§ 18 DBG),
- příjmy z movitého majetku (§ 20 DBG),
- příjmy z nemovitého majetku (§ 21 DBG),
- příjmy z důchodového a invalidního pojištění, z pojištění pozůstalých (§ 22 DBG),
- ostatní příjmy (§ 23 DBG),

Osvobození od daně

U daně z příjmů fyzických osob je řada příjmů, na které se nevztahuje daňová povinnost. V § 24 DBG je výčet všech příjmů osvobozených od daně. Jsou to například:

- příjmy nabyté děděním, získané ve formě daru nebo jiným majetkoprávním vypořádáním
- příjmy plynoucí z kapitálového pojištění
- dávky z veřejných a soukromých prostředků

Odčitatelné položky

Odčitatelné položky zakotvené ve švýcarské legislativě mají různé formy. Rozlišujeme tři druhy odčitatelných položek:

1) tzv. „fyzické“ odčitatelné položky – výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů.

Mezi tento druh výdajů patří výdaje ze zaměstnání při závislé činnosti. Poplatník si může od základu daně odečíst výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů ze závislé činnosti až do výše jeho příjmů, které mu nebyly od zaměstnavatele proplaceny. Výdaje vyplní do speciálního formuláře daňového přiznání. Při použití veřejného dopravního prostředku nebo kola pro cestu do a ze zaměstnání si může fyzická osoba odečíst paušální částku 600 CHF/ročně. Pokud se z nějakých důvodů nemůže dostat do zaměstnání zmiňovanými dopravními prostředky, lze uplatnit odčitatelnou položku na výdaje (0,65 CHF/km pro automobily, 0,40 CHF/km pro motorky) při použití soukromého automobilu nebo motorky. Dalším uplatnitelným výdajem je výdaj na stravování. Záleží na tom, zda-li má poplatník možnost stravovat se v místě zaměstnání, pak činí odčitatelná položka 7 CHF/pracovní den a maximálně 1 500 CHF/ročně. V rámci federální daně lze snížit daňový základ o ostatní výdaje na výkon zaměstnání, mezi které patří především výdaje na služební cesty a vzdělání, a to 3 % z čisté mzdy – 1 900 až 3 800 CHF.

2) Všeobecné odčitatelné položky – výdaje, které nepřímo souvisí s výdělečnou činností. Do této skupiny patří úroky z hypotečních úvěrů a ostatních půjček, příspěvky na penzijní a ostatní pojištění, ale také např. odčitatelná položka na oba výdělečně činné manžele. Pokud jsou oba manželé výdělečně činní a každý z nich

má zdanitelné příjmy alespoň 7 000 CHF/ročně, mají manželé nárok na speciální odčitatelnou položku na oba výdělečně činné manžele. V rámci federální daně činí tato položka nejvýše 7 600 CHF.

- 3) Sociální odčitatelné položky – plní sociální funkci. Nejčastěji se z této skupiny v daňovém přiznání objevuje odčitatelná položka na dítě. Jestliže s manžely žije v domácnosti vyživované dítě, může si rodina od základu daně odečíst paušální částku 6 100 CHF na každé dítě. Další položka, kterou lze od základu daně odečíst je na dalšího vyživovaného člena v domácnosti. Může to být příbuzný nebo další osoba žijící s manžely v domácnosti, která je pouze omezeně výdělečně činná a nedokáže se sama o domácnost starat. Částka je stejná jako na vyživované dítě, tedy 6 100 CHF/ročně.

Výpočet daně

Základ daně zjistíme sečtením všech zdanitelných příjmů, od nichž odečteme součet všech odčitatelných položek.

Sazba daně

Pro výpočet federální daně existují dva rozdílné tarify. První – základní tarif A (viz Příloha 1) použije pro výpočet daně poplatník, který žije v domácnosti sám, to znamená, že nemá manžela ani žádné děti a poplatník, který žije s dětmi, a nemůže pro výpočet daně použít druhý tarif.

Druhý – mírnější tarif B (viz Příloha 1), s menším daňovým zatížením, se vztahuje na manželské páry a na poplatníky, kteří žijí v jedné domácnosti s vyživovanými dětmi nebo jinými vyživovanými osobami.

Vzhledem k tomu, že se Švýcarsko řadí k daňovým rájům světa, je daňové zatížení velice nízké a sazba daně činí nejvýše 11,5 %.

Daňové přiznání a placení daně

Zdaňovacím obdobím federální i kantonální daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Povinnost podat daňové přiznání má povinnost podat každý daňový subjekt – rodina. Při podání daňového přiznání je daňový subjekt povinen dodržet zákonem stanovené lhůty. Termín pro podání daňového přiznání federální i kantonální daně se všemi jeho přílohami je 31. března roku následujícího po zdaňovacím období. Lhůtu pro podání daňového přiznání lze bezplatně prodloužit do 30. září roku následujícího po zdaňovacím období. Stačí k tomu vyplnit „Žádost na prodloužení termínu pro podání daňového přiznání.“ Pokud chce daňový subjekt lhůtu dále prodloužit, musí zaplatit poplatek 40 CHF. Prodloužení lhůty o 12 měsíců a déle je možné pouze ve zvláštních případech a je podmíněn zaplacením zálohy.

Daň je splatná 1. března roku následujícího po zdaňovacím období. Stejně jako u podání daňového přiznání lze lhůtu pro splatnost daně prodloužit. Pokud daňový subjekt lhůtu prodlouží pouze jednou a ta nepřekročí 12 měsíců po skončení zdaňovacího období, je tato služba poskytována bezplatně. Za další prodloužení lhůty je vybírán poplatek 40 CHF. Daň se platí bezhotovostně nebo na pokladně místně příslušného finančního úřadu podle místa bydliště poplatníka.

2. 1. 2. Zdanění manželů

Ve Švýcarsku, jako v jedné z mála evropských zemí, je zdaňovací jednotkou rodina. To znamená, že povinnost platit federální daň nemá poplatník jako samostatná osoba, ale poplatníkem je celá domácnost. Příjmy všech členů domácnosti se sčítají a daň se vypočítá z takto stanoveného základu. Zdanění příjmů je progresivní, tedy čím vyšší je základ daně, tím větší část z něj bude odvedena jako daň.

Aby byl snížen negativní vliv progresivity zdanění příjmů, je daňovým subjektům – rodinám umožněna řada výhod. Od základu daně lze odečíst několik odčitatelných položek. Základní odčitatelnou položkou je položka pro manželské páry. Částka, kterou lze odečíst od základu federální daně závisí na tom, zda manželé přispívají na důchodové a jiné pojištění (1700 CHF) nebo ne (2 550 CHF). V případě,

že oba manželé pracují a mají zdanitelné příjmy, mohou snížit základ daně až o 7 600 CHF. Tato odčitatelná položka je vypočítána z výše příjmů. Ze sociálních odčitatelných položek je nejčastěji uplatňována sleva na vyživované děti. Vyživovaným dítětem se rozumí osoba do věku osmnácti let nebo osoba, připravující se na budoucí povolání, která žije s rodiči v jedné domácnosti¹⁰. Na každé vyživované dítě se vztahuje částka 6 100 CHF.

Dalším zvýhodněním pro rodiny je mírnější tarif pro výpočet federální daně. Přináší nižší daňové zatížení. Tento tarif se použije i pro výpočet rodiče samoživitele.

Z několika osob se tedy stává jeden daňový subjekt, který vyplňuje pouze jedno daňové přiznání. Každý z manželů ručí za výpočet a platbu daně nerozdílně, to stvrzuje podpisem na daňovém přiznání.

Poplatníci, kteří žijí v partnerském vztahu, nejsou povinni svoje příjmy zdaňovat společně. Tato povinnost tedy nastává dnem sňatku. Pro posouzení zda budou manželé zdaňovat své příjmy společně je důležitý stav k poslednímu dni zdaňovacího období. Pokud tedy dojde ke sňatku 31. 12. musí manželé zdanit své příjmy za celé zdaňovací období společně. Díky progresivitě daně z příjmů se doporučuje posunout raději den sňatku až na další zdaňovací období, jelikož zdanění příjmů individuálně je v rámci federální daně výhodnější. Stejným způsobem se postupuje i v případě rozvodu.

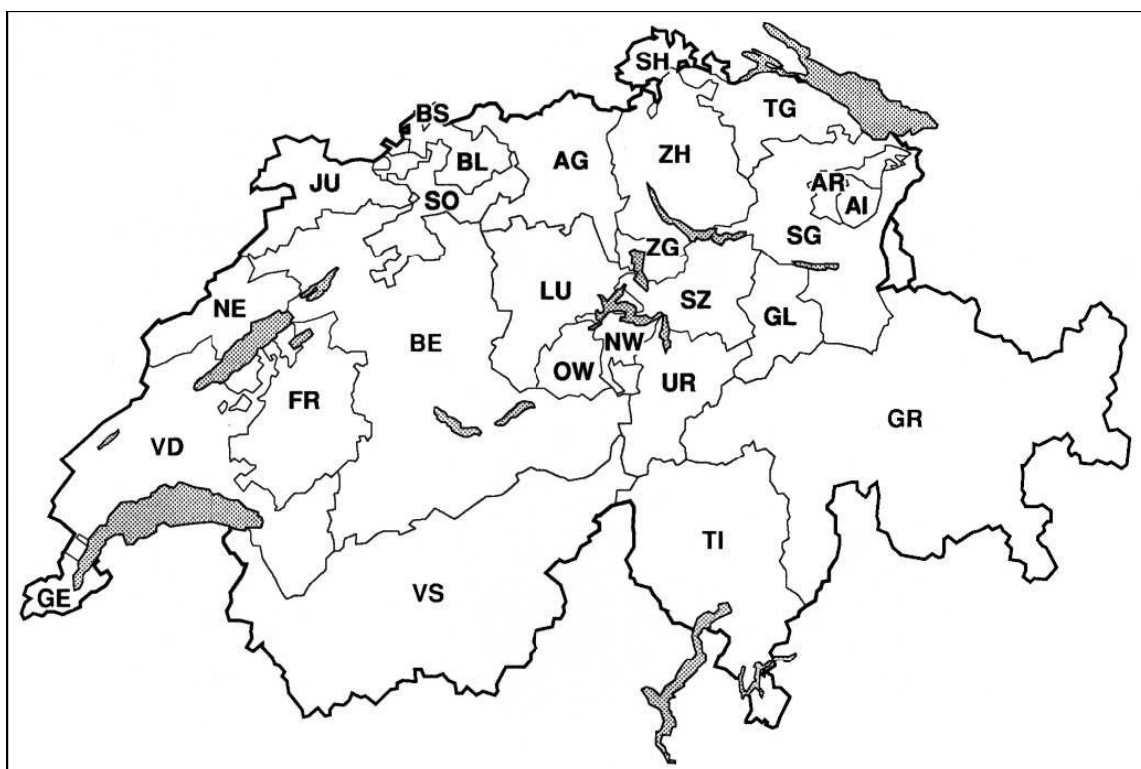
Pokud dojde během zdaňovacího období k úmrtí jednoho z manželů, jsou příjmy do data úmrtí zdaněny společně a ode dne úmrtí individuálně. Pokud tedy měli manželé děti, budou příjmy pozůstalého rodiče zdaněny mírnějším tarifem stejně jako v době manželství.

¹⁰ LÜTHY, H. *Steuern leicht gemacht*. 2. vyd. Zürich, 2005. ISBN 3 85 569 308 0. s. 123

2. 2. Kantonální daně

Švýcarsko se skládá ze 26 kantonů. Každý kanton má svůj samostatný daňový zákon. Suverenita kantonů v oblasti daní je tak veliká, že při pohledu ze zahraničí je tato daňová suverenita téměř na úrovni suverenity státu. Kanton si stanoví, jaké daně bude vybírat a jejich sazby. Proto se sazby u jednotlivých daní kanton od kantonu značně liší.

Obrázek č. 2-1: Kantony ve Švýcarské konfederaci

Kantony ve Švýcarsku:

AG Aargau
AR Appenzell A. Rh.
AI Appenzell I. Rh.
BL Basel-Land
BS Basel-Stadt
BE Bern
FR Freiburg
GE Genf
GL Glarus
GR Graubünden
JU Jura
LU Luzern
NE Neuenburg

NW Nidwalden
OW Obwalden
SG St. Gallen
SH Schaffhausen
SZ Schwyz
SO Solothurn
TI Tessin
TG Thurgau
UR Uri
VD Waadt
VS Wallis
ZG Zug
ZH Zurich

2. 2. 1. Daně v kantonu Basel-Stadt

Kanton Basel-Stadt patří k nejvíce daňově zatíženým kantonům. Daň z příjmů fyzických osob je legislativně upravena zákonem o přímých daních kantonu (Gesetz über die direkten Steuern – Steuergesetz).

Poplatníci

Fyzická osoba je povinna platit kantonální daň z příjmů fyzických osob, pokud má bydliště nebo se zdržuje (pobývá souvisle nebo v několika obdobích alespoň 30 dní v kalendářním roce, pokud vykonává výdělečnou činnost a alespoň 90 dní, pokud výdělečnou činnost nevykonává) na území kantonu Basel-Stadt.

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je také osoba, která:

- a) vykonává v kantonu výdělečnou činnost
- b) je společníkem právnické osoby se sídlem nebo stálou provozovnou na území kantonu
- c) je věřitelem pohledávky, která je zajištěna pozemky na území kantonu
- d) vlastní pozemky na území kantonu
- e) pobírá důchod nebo jiné dávky, které jsou vypláceny, na základě dřívějších pracovně právních vztahů, od zaměstnavatele nebo správy zabezpečení se sídlem v kantonu

Nezletilé děti v péči rodičů nemají daňovou povinnost. Jejich příjmy a majetek se přičítá k příjmům a majetku rodičů. Pokud je dítě výdělečně činné, nejsou již příjmy zdaňovány společně, ale dítě zdaňuje příjmy samo. Jinak jsou příjmy dítěte poprvé individuálně zdaněny v tom zdaňovacím období, kdy dítě dosáhne 18 let věku.

Předmět daně

Předmětem daně jsou všechny zdanitelné příjmy (tzn. všechny opakované i jednorázové příjmy). Mezi takové příjmy řadíme příjmy ze závislé nebo nezávislé činnosti, důchody a jiné dávky, příjmy z movitého a nemovitého majetku a alimenty. Příjmy z kapitálového majetku nejsou předmětem daně, s výjimkou příjmů, které byly dosaženy samostatnou výdělečnou činností.

Odčitatelné položky

Odčitatelné položky kantonální daně se značně liší od odčitatelných položek daně federální. Rozdílné jsou nejen položky, ale i částky. Kanton nabízí poplatníkovi více položek, které lze od základu daně odečíst, a to především v oblasti sociálních odčitatelných položek. Pokud žije v domácnosti vyživované dítě, může si rodina odečíst od základu daně částku 6 800 CHF, tedy o 700 CHF více než u daně federální. Pokud má poplatník zdanitelný příjem nižší než 71 501 CHF ročně, může si dále odečíst „přidatnou“ položku na vyživované dítě. Částka se pohybuje od 100 CHF do 2 700 CHF a je určena podle výše příjmů. Do 15 let věku dítěte je umožněno rodičům odečíst výdaje na hlídání dítěte třetí osobou. Oba rodiče musí být výdělečně činní a nejvýše lze od základu daně odečíst 5 500 CHF.

Kanton, více než spolek, zvýhodňuje manželské páry. Základ daně manželé sníží o položku na manžele, která činí 6 600 CHF. Pokud oba manželé vydělávají, lze odečíst, stejně jako u federální daně, částka na oba výdělečně činné manžele, a to ve výši 1 100 CHF. Jeden z rodičů – samoživitel, který žije sám s vyživovaným dítětem v domácnosti má v rámci kantonální daně nárok na odpočet 3 800 CHF.

Daň a placení daně

Zdaňovacím obdobím pro kantonální daň z příjmů fyzických osob je kalendářní rok. Daň je vypočítána, obdobně jako daň federální, z dvou progresivních tarifů. Na kantonální daň z příjmů fyzických osob se vztahují jiné sazby daně než u daně federální. První, základní tarif (viz Příloha 2), použije poplatník, který žije v domácnosti sám, to znamená, že je svobodný, rozvedený nebo ovdovělý. Manželským párům a poplatníkům, kteří žijí sami s vyživovaným dítětem v domácnosti je daň vypočítána druhým, daňově výhodnějším tarifem (viz Příloha 2). Daň z příjmů fyzických osob činí nejvýše necelých 9 % ze zdanitelných příjmů.

Pro kantonální daň z příjmů fyzických osob se nepoužije samostatné daňové přiznání, ale poplatník vyplní pouze jedno společné daňové přiznání, jak pro daň federální, tak pro daň kantonální. Pro odevzdání musí být tedy dodržena stejná lhůta, tj. 31. března roku následujícího po zdaňovacím období. Pro prodloužení této lhůty platí

stejně podmínky pro oba dva typy daně. Daň je splatná 31. května roku následujícího po zdaňovacím období.

Pro ulehčení vyplnění daňového přiznání nabízí kantonální finanční úřad poplatníkům daně z příjmů fyzických osob počítačový program BalTax (viz Příloha 6).

2. 2. 2. Zdanění manželů

Zdaňovací jednotkou je i u kantonální daně rodina, tzn. že příjmy celé domácnosti se sčítají a z nich je dále vypočtena daň. Pro výpočet daňové povinnosti rodiny platí tedy stejná pravidla jako u daně federální. Výpočet se liší pouze o odčitatelné položky a odlišné sazby daně. Kanton nabízí více možností než spolek, jak snížit základ daně rodiny a tím i její daňovou povinnost, a to odčitatelnou položkou pro manželské páry nebo položkou na vyživované děti. Dokonce lze od základu daně odečíst výdaje na hlídání dětí, pokud jsou oba manželé výdělečně činní a o dítě se stará třetí osoba.

Kantonální daň z příjmů fyzických osob se liší v rozsahu ručení. Každý z manželů ručí pouze za svůj díl daně, zatímco u daně federální ručí oba společně. Oba rodiče pak ručí za daň svých dětí. Pokud zdanitelné příjmy dítěte nedosáhnou 13 000 CHF nebo pokud dítě nedosáhne plnoletosti, jsou jeho příjmy zdaňovány společně s rodiči. Dověšením 18 let je dítě povinno podat svoje daňové přiznání a příjmy zdanit individuálně. Výjimku tvoří ta skutečnost, že se připravuje na budoucí povolání a jeho zdanitelné příjmy jsou nižší než 13 000 CHF.

V případě zániku manželství je rozhodující stav k poslednímu dni zdaňovacího období. Dojde-li ve zdaňovacím období ke sňatku, jsou příjmy po celé zdaňovací období sečteny a zdaňují se společně. Naopak pokud se manželé rozvedou, musí své příjmy zdanit individuálně. Při úmrtí jednoho z manželů je zdaňovací období rozděleno na dvě části, do dne úmrtí je daň vypočtena z příjmů obou manželů, ode dne úmrtí jsou příjmy zdaněny individuálně.

2. 2. 3. Zdanění manželů v ostatních kantonech

Každý kanton má rozdílnou daňovou legislativu, a proto i systém zdanění manželů či rodiny se v jednotlivých kantonech značně liší. Neustále se vede diskuze, že spolek i kantony znevýhodňují manželské páry nad partnerskými. Manželé musí své příjmy danit společně, tzn. jejich příjmy se sčítají, a díky progresivním tarifům roste i sazba daně. Partneri daní své příjmy samostatně a jejich daňová povinnost je mnohdy nižší než kdyby byli manželé. Kantony se snaží tento problém nějak řešit, a proto některé z nich zavedli tzv. splitting. Zdanitelné příjmy manželů se sečtou a po odečtení odčitatelných položek vydělí určitým kvocientem. Rodina je tedy méně daňově zatížena.

Všechny kantony nejsou zastánci pouze jednoho modelu zdanění rodiny. Většina vychází ze základního modelu tzv. úplného splittingu. Zdanitelné příjmy se sečtou a následně vydělí dvěma. Tento model je ze všech neoptimálnější, protože nejvíce snižuje daňovou povinnost rodiny. V některých kantonech je používána alternativa úplného splittingu, kdy se dané příjmy nevydělí dvěma, ale určitým kvocientem, který je menší než dvě. Obecně platí pravidlo, čím vyšším kvocientem příjmy vydělíme, tím vyšší je daňová úspora pro rodinu.

Velká většina kantonů zatím žádný model splittingu nezavedla a užívá pouze výhodnějšího tarifu pro manželské páry. To je ale značně nevýhodné a manželské páry jsou zatěžovány vyššími daněmi než páry partnerské.

Následující tabulka ukazuje modely zdanění manželů v jednotlivých kantonech.

Tabulka č. 2-2: Modely zdanění manželů v jednotlivých kantonech Švýcarska

Kanton	Model
<i>Aargau, Appenzell Ausserhoden, Bern, Basel-Stadt, Genf, Glarus, Jura, Luzern, Schaffhausen, Solothurn, Tessin, Wallis, Zug, Zurich</i>	Bez splittingu, pouze zvýhodněný tarif pro manželské páry
<i>Appenzell Innerhoden</i>	Úplný splitting, 50 %
<i>Basel-Land</i>	Úplný splitting, 50 %
<i>Freiburg</i>	Splitting, 56%
<i>Graubünden</i>	„Limitovaný“ splitting – zdanění podle jednotného tarifu a následné snížení příjmů o 40 % (min. 7 800 CHF, max. 39 000 CHF)
<i>Neuenburg</i>	Splitting, 55 %
<i>Nidwalden</i>	Splitting, příjmy dělíme 1,85
<i>Obwalden</i>	Jednotný daňový tarif se speciální odčitatelnou položkou pro manžele
<i>St. Gallen</i>	Úplný splitting, 50 %
<i>Schwyz</i>	Splitting, zdanitelné příjmy dělíme 1,9 (odpovídá 52, 63 %)
<i>Thurgau</i>	Splitting, zdanitelné příjmy dělíme 1,9 (odpovídá 52, 63 %)
<i>Uri</i>	„Limitovaný“ splitting, pokud zdanitelné příjmy překročí 15 000 CHF, je posléze odečteno 35 % z těchto příjmů
<i>Waadt</i>	Speciální model, zdanitelné příjmy jsou vyděleny různými kvocienty - 1,0 pro svobodné, rozvedené nebo ovdovělé poplatníky - 1,8 pro manželské páry - 1,3 pro svobodné, rozvedené nebo ovdovělé poplatníky, kteří žijí s vyživovaným dítětem v domácnosti - 0,5 pro nezletilé děti a studenty, kteří mají daňovou povinnost

Zdroj: Finanční úřady jednotlivých kantonů

3 Modelové situace

Na následujících stranách se budu věnovat daňové povinnosti průměrné rodiny v České republice a ve Švýcarsku. Díky odlišnosti jednotlivých daňových systémů je srovnání velice obtížné. Aby bylo alespoň trochu možné daňové zatížení rodin porovnat, musela jsem si stanovit určitá pravidla, podle kterých jsem postupovala:

- Manželé jsou výdělečně činní a mají zdanitelné příjmy pouze ze závislé činnosti
- Příjmy rodin jsou zvoleny odvozením od průměrné měsíční hrubé mzdy v dané zemi. V České republice činila podle Českého statistického úřadu ve 4. čtvrtletí 2006 průměrná hrubá nominální měsíční mzda 21 952 Kč.¹¹ Ve Švýcarsku činí průměrná hrubá měsíční mzda 5 500 CHF.¹²
- V domácnosti žije jedno vyživované dítě.
- Pro zjednodušení je počítáno pouze se základními daňovými výhodami pro poplatníka nebo rodinu a při výpočtu daně nejsou uplatněny žádné další korekční prvky.
- Věk manželského páru je mezi 35 – 44 lety.
- Veškeré případy mají charakter vzorových příkladů a výpočty slouží pouze orientačně pro srovnání daňového zatížení jednotlivých rodin.

Ve výpočtech je uvedena nejen celková daňová povinnost rodiny, ale také výpočet daně, pokud by manželé své příjmy zdaňovali samostatně. Jelikož ve Švýcarsku tvoří zdaňovací jednotku celá rodina, a ne pouze jednotlivec – poplatník, nejsou tyto výpočty pro Švýcarsko realizovatelné.

V prvním příkladu se příjmy manželů výrazně liší. Manželka má příjem přibližně o 10 % nižší než je průměrná hrubá měsíční mzda. Příjmy manžela jsou naopak nadprůměrné, přibližně o 75 % vyšší než je průměrná hrubá měsíční mzda. V druhém případě mají manželé přibližně stejně vysoké příjmy, to znamená, že jejich měsíční příjem než se liší nejvýše o 10 %.

¹¹ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Průměrná nominální mzda za rok 2006 vzrostla o 6,5 %. Mzdy – 4. čtvrtletí 2006 [citováno 18. dubna 2007].

<http://www.czso.cz/csu/csu.nsf/informace/cpmz03070707.doc>

¹² Bundesamt für Statistik. Lohnniveau nach Branche [citováno 18. dubna 2007].

http://www.bfs.admin.ch/bfs/portal/de/index/themen/03/04/blank/key/lohnstruktur/nach_branche.html

3. 1. Rodina, kde mají manželé výrazně odlišné příjmy

Česká republika

Tabulka č. 3-1: Výpočet daně rodiny - společné zdanění

<i>Manžel</i>		<i>Manželka</i>	
Hrubá mzda	420 000 Kč	Hrubá mzda	216 000 Kč
Pojištění	52 500 Kč	Pojištění	27 000 Kč
Základ daně	367 500 Kč	Základ daně	189 000 Kč
Základ daně rodiny	556 500 Kč		
1/2 základu daně rodiny	278 250 Kč	1/2 základu daně rodiny	278 250 Kč
Zaokrouhlený ZD	278 200 Kč	Zaokrouhlený ZD	278 200 Kč
Daň dle § 16	47 962 Kč	Daň dle § 16	47 962 Kč
Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč	Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč
Daň po uplatnění slev	40 762 Kč	Daň po uplatnění slev	40 762 Kč
Sleva na dítě	6000 Kč	Sleva na dítě	0 Kč
Daňová povinnost	34 762 Kč	Daňová povinnost	40 762 Kč

Daňová povinnost rodiny	75 524 Kč
--------------------------------	------------------

Čistý příjem rodiny	480 976 Kč
----------------------------	-------------------

Tabulka č. 3-2: Individuální zdanění

<i>Manžel</i>		<i>Manželka</i>	
Hrubá mzda	420 000 Kč	Hrubá mzda	216 000 Kč
Pojištění	52 500 Kč	Pojištění	27 000 Kč
Základ daně	367 500 Kč	Základ daně	189 000 Kč
Zaokrouhlený ZD	367 500 Kč	Zaokrouhlený ZD	189 000 Kč
Daň dle § 16	72 828 Kč	Daň dle § 16	27 426 Kč
Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč	Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč
Daň po uplatnění slev	65 628 Kč	Daň po uplatnění slev	20 226 Kč
Sleva na dítě	6 000 Kč	Sleva na dítě	0 Kč
Daňová povinnost	59 628 Kč	Daňová povinnost	20 226 Kč

Daňová povinnost rodiny	79 854 Kč
--------------------------------	------------------

Čistý příjem rodiny	476 646 Kč
----------------------------	-------------------

Tuto situaci jsem vybrala proto, že se s ní s velkou pravděpodobností setkáme ve skutečném životě a také proto, že v České republice představuje při společném zdanění poměrně vysokou úsporu na dani. Může jít o případ rodiny, kde manželka má průměrné zaměstnání a manžel má velmi dobře placené zaměstnání (např. má řídící funkci v managementu společnosti apod.).

Pro výpočet daňové povinnosti rodiny nejprve zjistíme individuální dílčí daňové základy obou manželů. Oba mají příjmy pouze ze závislé činnosti, jejich individuální daňový základ budou tedy tvořit pouze příjmy z § 6 ZDP. Každý z manželů odvádí ze své hrubé mzdy 4,5 % na zdravotní pojištění a 8 % na sociální pojištění, dohromady tedy 12,5 %. Daňový základ manžela činí 367 500 Kč, daňový základ manželky 189 000 Kč. V tomto příkladě nepočítáme s žádnými nezdánitelnými částmi. Při použití institutu společného zdanění manželů zjistíme sečtením obou daňových základů společný základ daně, který činí 556 500 Kč. Tento společný základ daně rozdělíme rovným dílem. Každému z manželů přísluší po zaokrouhlení hodnota 278 200 Kč. Pokud by manželé zdaňovali své příjmy samostatně, počítáme dále s jejich individuálními daňovými základy. Dle § 16 odst. 1 ZDP vypočteme daň. Tu dále snížíme o slevy na dani. V případě manžela je to základní sleva na poplatníka 7 200 Kč a sleva na dítě 6 000 Kč, v případě manželky pouze základní sleva na poplatníka.

Jak můžeme vidět na uvedených výpočtech, úspora na dani je značná. Budou-li manželé zdaňovat své příjmy sami, zaplatí daň ve výši 59 628 Kč a 20 226 Kč (12,55 % z jejich hrubé mzdy). Naproti tomu při stanovení daně ze společného základu daně manželů, bude daňová povinnost manžela 34 762 Kč, manželka zaplatí daň ve výši 40 762 Kč, celková daňová povinnost rodiny tedy bude činit 75 524 Kč (11,87 % z hrubé mzdy), což je o 4 330 Kč méně, než kdyby rodina nevyužila společného zdanění.

Švýcarsko**Tabulka č. 3-3: Výpočet daně rodiny - společné zdanění**

	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda manžel	115 500 CHF	
Hrubá mzda manželka	59 400 CHF	
Hrubá mzda rodiny	174 900 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	8 832 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	1 662 CHF	
Úrazové pojištění	1 395 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění – penzijní fond	9 254 CHF	
Základ daně rodiny	153 757 CHF	
Pojistná srážka	4 000 CHF	1 100 CHF
Výdaje na zaměstnání – paušální odpočet	4 853 CHF	3 000 CHF
Odč. položka na oba výdělečně činné manžele	7 600 CHF	1 100 CHF
Odč. položka na vyživované dítě	6 100 CHF	6 800 CHF
Odč. položka na manžele	0 CHF	6 600 CHF
Základ daně po odč. položkách zaokrouhlený	131 200 CHF	135 100 CHF
Daň	4 507 CHF	26 026 CHF

Daňová povinnost rodiny	30 533 CHF
--------------------------------	-------------------

Čistý příjem rodiny	123 224 CHF
----------------------------	--------------------

Tabulka č. 3-4: Individuální zdanění

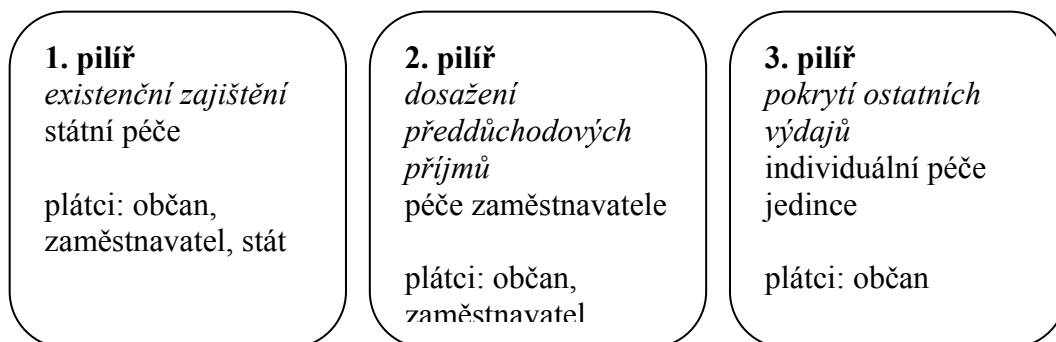
	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda muž	115 500 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	5 832 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	1 068 CHF	
Úrazové pojištění	897 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění – penzijní fond	5 635 CHF	
Základ daně	102 068 CHF	
Pojistná srážka	2 400 CHF	550 CHF
Výdaje na zaměstnání – paušální odpočet	3 062 CHF	1 500 CHF
Odč. položka na vyživované dítě	6 100 CHF	6 800 CHF
Odč. položka na poplatníka s vyživovaným dítětem v domácnosti	0 CHF	3 800 CHF
Základ daně po odč. položkách	90 506 CHF	89 418 CHF
Zaokrouhlený ZD	90 500 CHF	89 400 CHF
Daň	1 670 CHF	14 797 CHF
Daňová povinnost muže	16 467 CHF	

	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda žena	59 400 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	2 999 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	594 CHF	
Úrazové pojištění	498 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění – penzijní fond	3 619 CHF	
Základ daně	51 690 CHF	
Pojistná srážka	1 700 CHF	550 CHF
Výdaje na zaměstnání – paušální odpočet	1 900 CHF	1 500 CHF
Základ daně po odč. položkách	48 090 CHF	49 640 CHF
Zaokrouhlený ZD	48 000 CHF	49 600 CHF
Daň	443 CHF	7 281 CHF
Daňová povinnost ženy	7 724 CHF	

Daňová povinnost rodiny	24 191 CHF
Čistý příjem rodiny	129 567 CHF

Ve Švýcarsku se od hrubé mzdy odečítá řada pojištění. Rozsáhlý sociálně-ochranný systém zabezpečení ve stáří na federální úrovni stojí na třech základních pilířích. Je kombinací státního průběžně financovaného systému, povinného systému zaměstnaneckých fondů a dobrovolného připojištění na komerční bázi - viz diagram.

Schéma č. 3-1: Pilíře sociálně-ochranného systému zabezpečení ve stáří ve Švýcarské konfederaci

Zdroj: Bundesamt für Sozialversicherungen

První pilíř představuje státní zabezpečení v důchodovém věku. Je financován průběžně a je založen na mezigenerační solidaritě, tzn., že platby příspěvků na důchodové pojištění jsou přímo rozděleny oprávněným osobám v důchodovém věku jako důchody. Základní pojištění je povinné pro všechny osoby pracující na území Švýcarska a dále jsou pojištěny osoby na území Švýcarska žijící (tedy děti a jiní nevýdělečně činní jako studenti, invalidé, důchodci, ženy v domácnosti atd.). Pro osoby výdělečně činné začíná povinnost přispívat od 17 let, pro ostatní od 20 let a tato povinnost končí dosažením řádného důchodového věku. Výše příspěvku pro nevýdělečné osoby je odvozena od sociálních poměrů.

Příspěvky do prvního pilíře tvoří starobní a pozůstalostní pojištění. Platí je jak zaměstnanci, tak zaměstnavatelé. Za oba odvádí příspěvek zaměstnavatel, a to ve výši 10,10 % z hrubé mzdy. Na tomto odvodu se podílejí obě strany stejnou částí, a to 5,05 % z hrubé mzdy. V modelovém příkladě bylo tedy od hrubé mzdy manželů odečteno 5,05 %, tj. 8 832 CHF.

Dalším povinným pojištěním, které je odváděno ze mzdy je pojištění v nezaměstnanosti. To tvoří 1 % z hrubé mzdy a platí se pouze do výše 1 068 CHF. Pokud tedy roční hrubá mzda poplatníka přesáhne 106 800 CHF, pojištění již neplatí. To je i případ manžela v modelovém příkladu. Z hrubé mzdy je mu strhnuta maximální možná výše příspěvku na pojištění v nezaměstnanosti, a to 1 068 CHF. Manželka přispívá 1 % ze své hrubé mzdy, tj. 594 CHF.

Zálohy na úrazové pojištění činí 0,84 % z hrubé mzdy. Stejně jako u pojištění v nezaměstnanosti platí pravidlo, že pokud hrubá mzda poplatníka přesáhne 106 800 CHF, pojištění poplatník dále již neplatí. Poplatník zaplatí nejvýše 897 CHF na úrazovém pojištění. Tato situace je stejná jako v modelovém příkladě. Manžel zaplatí nejvýše možnou zálohu na úrazové pojištění, tj. 897 CHF. Manželka odvede 0,84 % z hrubé mzdy, tj. 498 CHF.

Ve Švýcarsku rozeznávají dvě formy zaměstnaneckého důchodového zabezpečení: povinné a tzv. nadpovinné zabezpečení. V dalším textu je užíván výraz fond a penzijní pokladna. Jedná se o to samé, švýcarský oficiální název je Pensionkasse, ale označení fond je bližší. Vzhledem k velkému počtu zaměstnaneckých fondů ve Švýcarsku to však nejsou penzijní fondy v takové podobě, v jaké je známe z podmínek v České republice. Toto pojištění je součástí druhého pilíře. Legislativní zabezpečení druhého pilíře je dáno státem, jeho fungování však stojí čistě na soukromé bázi. Zaměstnanecké fondy jsou státem kontrolovány, avšak stát se na jejich financování přímo nepodílí. Nepřímo jsou zaměstnanecké fondy státem podporovány možností odpočtu zaplacených příspěvků jak zaměstnanců (placené příspěvky), tak zaměstnavatelů (povinně stanovené příspěvky v rámci mzdových nákladů podniku) z daňového základu. Smyslem zaměstnaneckých důchodových fondů (zmíněným i v ústavě) je zabezpečit životní úroveň osob po odchodu do důchodu společně s plněním z prvního pilíře alespoň na stejné úrovni, jako byla před odchodem ze zaměstnání.

Druhý pilíř je ve Švýcarsku financován metodou kapitálového krytí. Při použití této metody financování je vyplácený důchod závislý na zaplacených příspěvcích jednotlivého účastníka. Tyto příspěvky jsou shromažďovány a zhodnocovány. Metoda

kapitálového krytí zaručuje, že každá přispívající osoba dostane minimálně to, co do systému vložila.

Zaměstnanecké důchodové zabezpečení je povinné pro všechny zaměstnance a jejich příspěvková povinnost začíná v 17 letech pro rizika invalidity či smrti a ve 25 letech pro riziko stárání. Povinnost být účastníkem závisí také na výši platu. Minimální výše platu podléhajícího pojištění v druhém pilíři činí 19 890 CHF.¹³ Příspěvková povinnost končí dosažením důchodového věku. Zaměstnanec nemá možnost volby zaměstnaneckého fondu, je vázán rozhodnutím svého zaměstnavatele a při změně zaměstnání jsou prostředky z fondu původního zaměstnavatele automaticky převedeny do fondu u zaměstnavatele nového. Pro zaměstnavatele je stanovena povinnost přispívat na zaměstnanecké důchodové zabezpečení, a to buď do vlastního zřízeného fondu (institutu zabezpečení) nebo se musí připojit k tzv. sběrným nadacím (penzijní pokladny - fondy).

Výše pojistného závisí na tzv. koordinované mzdě, tzn. části hrubé roční mzdy mezi 23 205 CHF a 79 560 CHF. Dále pojistné závisí na věku poplatníka. Čím vyšší věk, tím vyšší procento z koordinované mzdy, a tím i vyšší pojistné. Sazba se pohybuje od 7 do 18 %. V modelových příkladech je věk poplatníků od 35 do 44 let, výše pojistného tedy činí 10 % z koordinované mzdy. Manžel zaplatí 5 635 CHF, manželka 3 619 CHF.

Tím je ukončen odpočet celé škály záloh na pojistném a dostáváme základ daně rodiny, který činí 153 757 CHF. Zde končí postup výpočtu daňové povinnosti shodný pro federální i kantonální daň.

Nyní musíme od základu daně odečíst odčitatelné položky. Jedná se o manželský pár a manželé zaplatili zálohy na zaměstnanecké důchodové pojištění, mohou si tedy od základu daně odečíst částku 3 300 CHF v rámci federální daně a

¹³ §2 odst. 1 Bundesgesetz über die berufliche Alters-, Hinterlassenen- und Invalidenvorsorge

1 100 CHF v rámci kantonální daně. U federální daně mají navíc nárok na odpočet 700 CHF za vyživované dítě.

Další odčitatelnou položkou jsou výdaje na zaměstnání (paušální odpočet), která se u federální daně vypočítá jako 3 % ze základu daně u každého poplatníka. Nejnižší částka, kterou lze odečíst je 1 900 CHF. Tu si odečte od základu daně manželka, protože 3 % z jejího základu daně dosáhne menší částky. Manžel od svého základu daně odečte 3 %, tj. 2 953 CHF. U kantonální daně je zákonem určena paušální částka 900 CHF na poplatníka a navíc 600 CHF výdaje na hromadnou dopravu. Oba manželé jsou výdělečně činní, od základu federální daně lze odečíst částku 7 600 CHF, od kantonální 1 100 CHF. Na vyživované dítě se odečte v rámci spolku 6 100 CHF, v rámci kantonu částka 6 800 CHF. U kantonální daně se ještě navíc odečte sociální odčitatelná položka 6 600 CHF na manželský pár.

Daň vypočítáme pomocí mírnějších tarifů pro manželské páry. Celková daňová povinnost rodiny činí 30 534 CHF, z toho 4 507 CHF pro spolek a 26 027 CHF pro kanton, tj. 17,45 % z hrubé mzdy.

Pokud by byli manželé pouze partnery a zdaňovali svoje příjmy samostatně, daňová povinnost muže by byla ve výši 16 467 CHF a daňová povinnost ženy 7 724 CHF. Celková daňová povinnost rodiny by tedy byla 24 191 CHF (13,83 % z hrubé mzdy), což je o 6 342 CHF méně, než když manželé zdaňují svoje příjmy společně.

3.2. Rodina, kde mají manželé přibližně stejné vysoké příjmy

Česká republika

Tabulka č. 3-5: Výpočet daně rodiny - společné zdanění

<i>Manžel</i>		<i>Manželka</i>	
Hrubá mzda	312 000 Kč	Hrubá mzda	252 000 Kč
Pojištění	39 000 Kč	Pojištění	31 500 Kč
Základ daně	273 000 Kč	Základ daně	220 500 Kč
Základ daně rodiny	493 500 Kč		
1/2 základu daně rodiny	246 750 Kč	1/2 základu daně rodiny	246 750 Kč
Zaokrouhlený ZD	246 700 Kč	Zaokrouhlený ZD	246 700 Kč
Daň dle § 16	40 087 Kč	Daň dle § 16	40 087 Kč
Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč	Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč
Daň po uplatnění slev	32 887 Kč	Daň po uplatnění slev	32 887 Kč
Sleva na dítě	6 000 Kč	Sleva na dítě	0 Kč
Daňová povinnost	26 887 Kč	Daňová povinnost	32 887 Kč

Daňová povinnost rodiny	59 774 Kč
--------------------------------	------------------

Čistý příjem rodiny	433 726 Kč
----------------------------	-------------------

Tabulka č. 3-6: Individuální zdanění

<i>Manžel</i>		<i>Manželka</i>	
Hrubá mzda	312 000 Kč	Hrubá mzda	252 000 Kč
Pojištění	39 000 Kč	Pojištění	31 500 Kč
Základ daně	273 000 Kč	Základ daně	220 500 Kč
Zaokrouhlený ZD	273 000 Kč	Zaokrouhlený ZD	220 500 Kč
Daň dle § 16	46 662 Kč	Daň dle § 16	33 537 Kč
Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč	Základní sleva na poplatníka	7 200 Kč
Daň po uplatnění slev	39 462 Kč	Daň po uplatnění slev	26 337 Kč
Sleva na dítě	6 000 Kč	Sleva na dítě	0 Kč
Daňová povinnost	33 462 Kč	Daňová povinnost	26 337 Kč

Daňová povinnost rodiny	59 799 Kč
--------------------------------	------------------

Čistý příjem rodiny	433 701 Kč
----------------------------	-------------------

S touto situací se také můžeme poměrně často setkat v praxi. Tento příklad uvádím také z toho důvodu, že v České republice dochází při téměř stejných příjmech obou manželů k nejmenší úspoře na dani.

Při odděleném zdanění zaplatí manželé daň 33 462 Kč a 26 337 Kč, celkem 59 799 Kč (10,6 % z hrubé mzdy). Při využití společného zdanění manželů potom budou jejich daňové povinnosti ve výši 26 887 Kč a 32 887 Kč, celkem rodina zaplatí daň z příjmů 59 774 Kč (10,59 % z hrubé mzdy). V tomto případě rodina díky společnému zdanění manželů ušetří pouze 25 Kč.

Vzhledem k výši ušetřené částky nezbývá než konstatovat, že v tomto případě je společné zdanění manželů zbytečnou administrativní zátěží a vzhledem k tomu, že oba manželé mají příjmy pouze ze závislé činnosti, bude pro ně lepším řešením požádat zaměstnavatele o provedení ročního zúčtování.

Švýcarsko

Tabulka č. 3-7: Výpočet daně rodiny - společné zdanění

	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda manžel	72 600 CHF	
Hrubá mzda manželka	66 000 CHF	
Hrubá mzda rodiny	138 600 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	6 999 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	1 386 CHF	
Úrazové pojištění	1 164 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění - penzijní fond	9 218 CHF	
Základ daně rodiny	119 833 CHF	
Pojistná srážka	4 000 CHF	1 100 CHF
Výdaje na zaměstnání - paušální odpočet	3 800 CHF	3 000 CHF
Odč. položka na oba výdělečně činné manžele	7 600 CHF	1 100 CHF
Odč. položka na vyživované dítě	6 100 CHF	6 800 CHF
Odč. položka na manžele	0 CHF	6 600 CHF
Základ daně po odč. položkách zaokrouhlený	98 300 CHF	101 200 CHF
Daň	2 069 CHF	17 697 CHF

Daňová povinnost rodiny	19 766 CHF
--------------------------------	-------------------

Čistý příjem rodiny	100 067 CHF
----------------------------	--------------------

Tabulka č. 3-8: Individuální zdanění

	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda muž	72 600 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	3 666 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	726 CHF	
Úrazové pojištění	609 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění - penzijní fond	4 939 CHF	
Základ daně	62 660 CHF	
Pojistná srážka	2 400 CHF	550 CHF
Výdaje na zaměstnání - paušální odpočet	1 900 CHF	1 500 CHF
Odč. položka na vyživované dítě	6 100 CHF	7 500 CHF
Odč. položka na poplatníka s vyživovaným dítětem v domácnosti	0 CHF	3 800 CHF
Základ daně po odč. položkách	52 260 CHF	49 310 CHF
Zaokrouhlený ZD	52 200 CHF	49 300 CHF
Daň	298 CHF	5 478 CHF
Daňová povinnost muže	5 776 CHF	

	<i>Spolek</i>	<i>Kanton</i>
Hrubá mzda žena	66 000 CHF	
Důchodové a pozůstalostní pojištění	3 333 CHF	
Pojištění v nezaměstnanosti	660 CHF	
Úrazové pojištění	554 CHF	
Povinné zaměstnanecké důchodové pojištění - penzijní fond	4 279 CHF	
Základ daně	57 174 CHF	
Pojistná srážka	1 700 CHF	550 CHF
Výdaje na zaměstnání - paušální odpočet	1 900 CHF	1 500 CHF
Základ daně po odč. položkách	53 574 CHF	55 124 CHF
Zaokrouhlený ZD	53 50 CHF	55 100 CHF
Daň	593 CHF	8 580 CHF
Daňová povinnost ženy	9 175 CHF	

Daňová povinnost rodiny	14 951 CHF
Čistý příjem rodiny	104 883 CHF

Pokud by se jednalo pouze o partnery a každý z poplatníků by podal vlastní daňové přiznání a stanovil tak daň ze samostatného základu daně, odvede muž daň ve výši 5 776 CHF a žena daň 9 175 CHF. Celkem zaplatí rodina na dani z příjmů částku 14 951 CHF (10,78 % z hrubé mzdy). Při stávajícím systému zdanění, tzn. rodina zdaňuje své příjmy společně, zaplatí rodina daň ve výši 19 766 CHF (14,26 % z hrubé mzdy), což je o 4 815 CHF více, než kdyby svoje příjmy zdanili každý zvlášť.

4 Srovnání jednotlivých systémů zdanění manželů

Tato kapitola hodnotí český systém zdanění manželů a srovnává ho se švýcarským systémem. Na základě charakteristik uvedených v předchozích kapitolách se pokusím formulovat významná specifika, rozdíly, popř. výhody či nevýhody obou systémů a zhodnotit zavedení toho kterého švýcarského prvku do principu společného zdanění manželů v České republice.

Zásadní rozdíl spočívá již v daňových systémech obou zemí, které odráží politickou strukturu státu. V České republice platí jednotný daňový systém a pro všechny občany platí stejná pravidla a také daňové zatížení. Kdežto ve Švýcarsku jsou daně vybírány na třech úrovních. Daně vybírané spolkem jsou stejné pro všechny občany Švýcarské konfederace, ale kantonální a obecní daně se v jednotlivých kantonech značně liší, a to nejen druhy vybíraných daní, ale především výše daňových sazeb. Pro občana České republiky tedy není v oblasti daní důležité, v jaké části země žije, pro Švýcara hraje místo bydliště důležitou roli a může znamenat značnou daňovou úsporu.

Oba systémy zdanění manželů se odlišují v zásadní věci. Daňovou jednotku tvoří ve Švýcarsku rodina, zatímco český daňový systém považuje za jednotku zdanění jednotlivce. To přináší úskalí zejména při podání daňového přiznání. Švýcarská rodina vyplňuje pouze jedno daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob za celou rodinu, a to nejen pro federální daň, ale i pro daň kantonální. V České republice se příjmy obou manželů sečtou, stejně jako v případě švýcarské rodiny, ale protože je každý jednotlivec daňovým subjektem musí podat daňové přiznání každý z manželů samostatně. Každý z manželů tedy vyplňuje vlastní daňové přiznání, aniž by ten druhý věděl, co do něj vlastně píše, vlastně existují dvě na sobě sice fyzicky nezávislá, i když fakticky propojená přiznání, která jedno bez druhého nedávají smysl. Daňové přiznání musí podat i ti poplatníci, kteří mají příjmy pouze ze závislé činnosti, a daňové přiznání by za ně mohl, pokud by nevyužili společného zdanění manželů, podat jejich zaměstnavatel. Tím v České republice značně narůstá počet podaných daňových přiznání a je zvýšena administrativní zátěž finančních úřadů. Ovšem i na území České republiky jsme se již s rodinou jako daňovým subjektem mohli setkat. Tento systém fungoval za první

republiky, kdy podle zákona 76/1927 Sb. o přímých daních se daň platila z příjmů všech členů domácnosti. Tento zákon byl v roce 1952 zrušen. Problém by mohlo vyřešit znovuzavedení rodiny jako daňového subjektu nebo alespoň zavedení jednoho příznání pro oba manžele, které by bylo rozumným propojením dvou daňových příznání a přílohy č. 5, které je v současné době třeba při využití institutu společného zdanění manželů vyplnit. To by ušetřilo práci nejen daňovým poplatníkům, ale hlavně zaměstnancům správce daně, kteří daňová příznání zpracovávají.

S tím souvisí také odpovědnost manželů za jejich daňové závazky. Jak již vyplynulo z výše zmíněného, v české legislativě je odpovědnost manželů rozdělena a každý z manželů zodpovídá za své daňové závazky sám. Domnívám se, že společnou odpovědností manželů za daňové závazky, tedy přístupem, který ve Švýcarské konfederaci již dlouho funguje, by bylo možné vyřešit řadu problémů v české legislativní úpravě společného zdanění manželů. Takovým problémem je např. způsob placení daně. Ve většině případů dochází k situaci, kdy jeden z manželů ve svém daňovém příznání vykáže přeplatek na dani a bude žádat jeho vrácení, zatímco druhý z manželů bude muset dlužnou daň dopláct. Klasickým případem může být situace, kdy jeden z manželů má příjmy, pro zjednodušení uvažujme, že pouze ze závislé činnosti a funkčních požitků, a druhý z manželů žádné příjmy nemá. Potom dojde ke stavu, že ten z manželů, který pravidelně odvádí měsíční zálohy na daň, má svou daňovou povinnost již splněnou, dokonce mu vznikne přeplatek na dani, zatímco manžel, který žádné příjmy neměl, má nyní povinnost zaplatit nedoplatek na dani ve výši své vypočtené daňové povinnosti (přičemž tento nedoplatek bude zřejmě nižší než přeplatek druhého manžela). Problém nakonec zákonodárci vyřešili novelizací ZDP, kdy do § 13a byl vložen odst. 8, podle kterého požádá-li jeden z manželů při podání daňového příznání o převedení vratitelného přeplatku, který vznikl v důsledku zaplacených záloh na daň a uplatnění společného zdanění manželů, na osobní účet druhého manžela, správce daně tento převod učiní ke dni splatnosti daně druhého z manželů. Žádost je součástí daňového příznání. Při společné odpovědnosti manželů za své daňové závazky by automaticky byly přeplatky jednoho z manželů použity na úhradu nedoplatků druhého, bez žádostí a bez čekání. Této možnosti se však zákonodárce brání již v důvodové zprávě k zákonu č. 669/2004 Sb. a to poměrně

opodstatněnými argumenty. Pokud by manželé společně odpovídali za nedoplatky, jak by se situace řešila v případě rozvodu? Kdyby správce daně vedl společný daňový účet manželům, jak by se dozvěděl, že manželství bylo rozvedeno (to by se ještě dalo vyřešit oznamovací povinností), a hlavně jak by poté byly rozděleny daňové závazky (nedoplatky) a pohledávky (přeplatky) poplatníků, které by se na tomto účtu nacházely? A co situace, kdy by jeden z manželů začal podnikat? Druhý manžel by se tak automaticky zavázal k odpovědnosti za jeho daňové závazky plynoucí z podnikatelské činnosti. Samozřejmě by se dalo najít řešení ve vhodném způsobu vedení těchto účtů, v odpovídající a vyhovující administrativě, ale otázkou zůstává, zda by náklady na zavedení a důkladné zabezpečení všech úkonů souvisejících s bezproblémovým fungováním nebyly vyšší než konečný přínos z tohoto zjednodušení.

Daňový subjekt rodina ve švýcarském systému zdanění rodiny představuje jednu obrovskou nevýhodu. Zdanění příjmů je progresivní, tedy čím vyšší je základ daně, tím větší část z něj bude odvedena jako daň. Kdyby byl základ daně stanoven pro každého člena domácnosti zvlášť, příjmy každého z nich by podléhaly nižší sazbě daně. Když se stanoví jeden základ daně za všechny, bude pochopitelně vyšší, a tedy na něj také dopadne vyšší sazba daně. I přesto, že má rodina možnost snížit svůj základ daně o řadu odčitatelných položek pro manželské páry a daň je vypočítána speciálním mírnějším tarifem, jsou rodiny stále daňově znevýhodňovány a jejich daňová povinnost je vyšší než kdyby svoje příjmy zdaňovali individuálně. To představuje ve Švýcarsku velký problém, který vyvolal v posledních letech velké nevole a bouřlivé diskuze. Stát by měl rodiny zvýhodňovat nad partnerskými páry a ne naopak. Některé kantony již tento problém vyřešily zavedením tzv. splittingu, který je uplatňován i v České republice. Příjmy obou manželů se sečtou a následně rozdělí rovným dílem (společné zdanění manželů v ČR) nebo vydělí určitým kvocientem, tím se sníží i daňová sazba a konečná daňová povinnost. Spolková rada již také odsouhlasila návrh novely zákona o federálních přímých daních (Bundesgesetz über die direkte Bundessteuer – DBG), kde jsou představeny prvky ke zmírnění daňového zatížení rodin. V lednu 2008 vstoupí tato novela v platnost. Rodina si bude moci odečíst od základu daně vyšší částku na oba výdělečně činné manžele a bude zavedena odčitatelná položka pro všechny manželské páry, která se již uplatňuje v některých kantonech.

Česká republika nabízí institut společného zdanění manželů jako možnost nikoli jako povinnost. Poplatník má možnost si sám rozhodnout, zda bude svoje příjmy zdaňovat individuálně nebo společně s manželkou či manželem. Společné zdanění manželů nemusí být vždy výhodné, a proto by měl každý poplatník v České republice zvážit, zda tímto způsobem dojde k daňové optimalizaci či nikoliv. Ve Švýcarsku daňový poplatník tuto možnost nemá a platí pro něj povinnost společného zdanění.

Nutnou zákonnou podmínkou využití společného zdanění manželů v České republice je, aby manželé vyživovali alespoň jedno dítě žijící s nimi v domácnosti. To však vylučuje využití tohoto institutu mladými páry, které ještě děti nemají, nebo naopak staršími manžely, kteří již mají děti odrostlé. Ostatně už název – společné zdanění manželů – nasvědčuje tomu, že by mělo jít o možnost danou manželům, nikoliv rodičům. Absurdnost této podmínky v českém zákoně dokazuje i fakt, že ve švýcarské ani žádné jiné evropské úpravě není společné zdanění manželů vázáno na to, že manželé společně vychovávají, nebo někdy vychovávali děti. Existence této podmínky nebyla zákonodárci nijak vysvětlena, můžeme ji tedy zcela oprávněně považovat za zbytečnou a její zrušení by bylo určitě na místě.

Společným znakem obou dvou systémů zdanění manželů je existence manželství. Společné zdanění ve vztahu druh – družka není tedy možné. Podmínka manželství musí být vždy splněna v poslední den zdaňovacího období. To platí také pro oba systémy. Pokud tedy dojde k sňatku během zdaňovacího období, zdaňují manželé pro toto období své příjmy společně. Jestliže se manželé v průběhu zdaňovacího období rozvedou, zdaňují svoje příjmy každý individuálně. Česká legislativa si ale v určitých případech protiřečí, a to např. dojde-li k rozvodu v době od skončení zdaňovacího období do doby podání daňového přiznání. V tomto případě je totiž splněna existence manželství k poslednímu dni zdaňovacího období, a přesto nemohou manželé společného zdanění využít. Zákonodárce oponuje tím, že pokud k takovéto situaci dojde, manželé nemohou podat svá daňová přiznání ve stejném termínu, jak to stanovuje zákon. Podle mého názoru, je toto řešení dosti nešikovné. Drtivá většina manželských párů jsou i po rozvodu schopni se dohodnout na společném termínu odevzdání daňového přiznání, a proto by jim mělo být umožněno, společného zdanění

využít. Další spornou situací je úmrtí jednoho z manželů. Ve Švýcarsku je tato situace vyřešena tak, že do dne úmrtí jednoho z manželů, zdaňují manželé svoje příjmy společně a ode dne úmrtí jsou příjmy zdaněny individuálně. V České republice byla doposud řešena tato situace tak, že není splněna podmínka existence manželství (neboť smrtí jednoho z manželů manželství zaniká), a tudíž nelze pro dané zdaňovací období společného zdanění využít. Dne 7. března 2007 nabyla v České republice účinnosti novela ZDP. Podle § 13a, který byl doplněn o odstavec 9, lze společné zdanění uplatnit i v případě, že jeden z manželů po skončení zdaňovacího období zemřel. Toto ustanovení lze použít již pro zdaňovací období 2006. Bohužel tato novela stále neřeší úmrtí jednoho z manželů během zdaňovacího období a v tomto případě nelze příjmy danit společně.

System společného zdanění manželů v České republice je poměrně složitý, a to především proto, že klade na poplatníka řadu požadavků, které musí splnit, aby mohl společného zdanění vůbec využít. V případě společného zdanění manželů se oprávněně mohou cítit diskriminováni především podnikatelé, a to hned z několika důvodů. Vcelku bez problémů mohou společné zdanění svých příjmů uplatnit manželé, kteří jsou oba zaměstnaní a nemají jiné významné příjmy z podnikání či pronájmu, popřípadě oba úspěšně a se ziskem podnikají. Pokud se ale některému z manželů v podnikání příliš nedaří nebo jeden podniká a druhému plynou příjmy ze zaměstnání (závislá činnost), popř. žádné zdanitelné příjmy nemá (např. žena na mateřské dovolené), narazí při společném zdaňování příjmů na komplikace, s nimiž nemusí být lehké se v rámci platných daňových předpisů vypořádat. V zákoně je uvedeno několik omezujících podmínek, které uplatnění společného zdanění manželů v některých případech znemožňují.

Podle § 13a odst. 4 ZDP nelze uplatnit společné zdanění manželů za zdaňovací období, jestliže alespoň jeden z manželů za toto zdaňovací období

1. má stanovenou daň paušální částkou,
2. má povinnost stanovit minimální základ daně,
3. uplatňuje způsob výpočtu daně z příjmů spolupracujících osob anebo z příjmů dosažených za více zdaňovacích období,

4. uplatňuje slevu na dani v souvislosti s investiční pobídkou,
5. podává daňové přiznání v souvislosti s prohlášením nebo zrušením konkursu.

Z pohledu daňové spravedlnosti je kontroverzní především ustanovení, které možnost společného zdanění příjmů upírá všem manželům, z nichž alespoň jednoho se týká minimální základ daně. Pokud by ale tento manžel s podnikáním v průběhu zdaňovacího období skončil, minimální základ daně by se ho netýkal a výhod společného zdanění manželů by při splnění ostatních podmínek mohl využít. Podnikatel, který to nevzdá, přestože se mu nedaří, je tedy oproti nezaměstnanému pobírajícímu dávky státní podpory daňově znevýhodněn.

Další úskalí, a to nejen pro podnikatele, představuje neslučitelnost společného zdanění manželů s uplatněním daňové ztráty z podnikání nebo pronájmu převedené z předchozího zdaňovacího období. Poplatník si buď může snížit daňový základ o převedenou ztrátu, nebo své příjmy zdanit nižší sazbou díky převodu jejich části na manželku formou společného zdanění. Obojí najednou nelze. Odpověď na otázku, zda bude pro manžele výhodnější, aby zdanili své příjmy společně, nebo každý zvlášť, záleží především na výši příjmů každého z manželů, výši uplatnitelné ztráty, ale i na dalších okolnostech.

Závěr

Společné zdanění manželů je nedílnou součástí rodinné politiky státu, jejíž cílem je podpora rodin s dětmi.

V bakalářské práci je charakterizován český a švýcarský daňový systém se zaměřením na specifika daně z příjmů fyzických osob, a především metodiku zdanění manželů. Stěžejní je závěrečné srovnání systémů zdanění manželů v obou zemích. Rozdíly v jednotlivých postupech a stupněm daňového zatížení jsou prezentovány prostřednictvím modelových příkladů. Jsou zde diskutovány i možnosti využití některých prvků v České republice.

Hlavním cílem práce bylo analyzovat současný systém zdanění manželů, zhodnotit jeho pozitivní prvky a zvážit možnosti jeho aplikace v České republice. Analýza švýcarského daňového systému a především jeho části – zdanění manželů byla předmětem druhé kapitoly a vyplynulo z ní následující závěry. Daňové systémy a tedy i zdanění manželů v obou zemích se značně liší. Jak jsem již ve své práci podotkla, je to způsobeno odlišným politickým vývojem a konečnou strukturou státu. Daně jsou zde vybírány na třech úrovních a v jednotlivých částech země se značně odlišují, a to nejen druhem, ale především sazbou daně. V případě švýcarského systému nemluvíme přímo o společném zdanění manželů, ale prakticky k němu dochází, neboť povinnost platit daň z příjmů nemá poplatník jako samostatná osoba, ale poplatníkem je celá domácnost. To znamená, že příjmy všech členů domácnosti se sčítají a daň se vypočítá až z takto stanoveného základu. Výhodou tohoto přístupu je skutečnost, že daň je zaplacená od více osob současně, nemusí každý vyplňovat vlastní daňové přiznání a oba manželé ručí společně za své daňové závazky, v podstatě se z několika osob stane jeden daňový subjekt.

Rodina jako daňová jednotka ale představuje jednu obrovskou, podle mého názoru jedinou, nevýhodu ve švýcarském systému zdanění manželů. Zdanění příjmů je progresivní, tedy čím vyšší je základ daně, tím větší část z něj bude odvedena jako daň. Z uvedených modelových příkladů je zřejmé, že kdyby byl základ daně stanoven pro každého člena domácnosti zvlášť, každý z nich by podléhal nižší sazbě daně, a tím

zaplatil i nižší daň. Když se stanoví jeden základ daně za všechny, je pochopitelně vyšší a tedy na něj také dopadne vyšší sazba daně. Ani celá řada odčitatelných položek, kterými mohou manželské páry svůj základ daně snížit, nezmírnila účinek progresivní sazby daně. Manželské páry a rodiny jsou tedy ve Švýcarské konfederaci daňově znevýhodněni oproti partnerským párům. To je dáno také tím, že manželské páry mají povinnost zdaňovat své příjmy společně, zatímco partnerské páry ne.

Švýcarský daňový systém představuje jeden z nejvyspělejších systémů světa. Patří také k těm liberálnějším, což ukazuje např. tím, že neklade na poplatníka celou řadu požadavků, které musí splnit, aby mohl využít společného zdanění manželů, jak je tomu v České republice. Systém zdanění manželů ve Švýcarsku bezesporu dává řadu podnětů pro zdokonalení systému v České republice, a to především:

- zrušení podmínky vyživovaného dítěte v domácnosti
- zavedení rodiny jako daňového subjektu nebo alespoň jednoho daňového přiznání pro oba manžele
- zavedení společné odpovědnosti manželů za daňové závazky

Společné zdanění manželů má podle mého názoru v naší právní úpravě nepochybně své místo a své opodstatnění. O tom, že se stalo přínosem pro mnoho domácností, svědčí i fakt, že v roce 2005 (v prvním roce, kdy jej bylo možno využít) zvolilo tento způsob stanovení své daňové povinnosti na 350 tisíc manželských párů. V roce 2006 tato suma ještě narostla a překročila 410 tisíc manželských párů.

Už jsme si pomalu zvykli, že se v České republice zákony mění jako na běžícím pásu. A tak po dvou letech, kdy mnoho rodin ušetřilo díky společnému zdanění tisíce až desítky tisíc korun, počítá daňová reforma se zavedením jednotné sazby daně z příjmů fyzických osob, a tudíž i se zrušením společného zdanění manželů.

Seznam literatury

- AMBROŽ, J. *Společné zdanění manželů*. Koršach. 2007. 91 s.
ISBN 978-80-86296-13-5.
- BEELE, A. *Meine Steuererklärung*. 7. vydání. Cosmos. 2005. 262 s.
ISBN 3-85621-177-2.
- BLUMENSTEIN, E. a LOCHER, P. *System des schweizerischen Steuerrechts*.
6. vydání. Schulthess. 2002. 554 s. ISBN 3-7255-4342-9.
- BONĚK, V. a kol. *LEXIKON - Daňové pojmy*. Sagit. 2001. 626 s.
ISBN 80-7208-265-5.
- CADOSCH, R. a BEHNISCH, U. *DBG Gesetz über die direkte Bundessteuer*. Orell
Füssli. 2004. 639 s. ISBN 3-280-07031-7.
- LÜTHY, H. *Steuern leicht gemacht*. 2. vydání. Beobachter-Buchverlag. 2005. 238 s.
ISBN 3-85569-308-0.
- MACHÁČEK, I. *Rodinné podnikání v otázkách a odpovědích*. ASPI. 2005. 84 s.
ISBN 80-7357-099-8.
- STRECKOVÁ, Y. a kol. *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*. Computer Press. 1998.
214 s. ISBN 80-7226-112-6.
- VALLENDER, K. *Schweizerisches Steuerlexikon*. Schulthess. 2006. 326 s.
ISBN 3-7255-4965.
- VYBÍHAL, V. *Zdaňování příjmů fyzických osob 2006: praktický průvodce*. Grada.
2006. 216s. ISBN 80-247-1232-6.

Basler Zeitung

Daně a právo v praxi

Daně a účetnictví

Daňová a hospodářská kartotéka

Ekonom

Euro

Finanční poradce

Osobní finance

Steuerrevue

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ze dne 20.11.1992, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ze dne 5.5.1992, ve znění pozdějších předpisů

Důvodová zpráva k zákonu č. 669/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ze dne 9.12.2004

www.mfcr.cz

cds.mfcr.cz

www.finexpert.cz

www.businessinfo.cz

www.estv.admin.ch

www.bsv.admin.ch

www.steuerverwaltung.bs.ch

www.vernunft-schweiz.ch

Seznam tabulek

Tabulka č. 1-1: Společné zdanění manželů - manželka je bez příjmů.....	26
Tabulka č. 1-2: Společné zdanění manželů – rozdílné příjmy.....	28
Tabulka č. 1-3: Úspora na dani pro zdaňovací období 2006 při použití společného zdanění manželů	29
Tabulka č. 2-1: Druhy daní ve Švýcarské konfederaci.....	31
Tabulka č. 2-2: Modely zdanění manželů v jednotlivých kantonech Švýcarska.....	42
Tabulka č. 3-1: Výpočet daně rodiny - společné zdanění.....	44
Tabulka č. 3-2: Individuální zdanění	44
Tabulka č. 3-3: Výpočet daně rodiny - společné zdanění.....	46
Tabulka č. 3-4: Individuální zdanění	47
Tabulka č. 3-5: Výpočet daně rodiny - společné zdanění.....	52
Tabulka č. 3-6: Individuální zdanění	52
Tabulka č. 3-7: Výpočet daně rodiny - společné zdanění.....	54
Tabulka č. 3-8: Individuální zdanění	55

Seznam příloh

- Příloha 1:** Tarify pro výpočet federální daně z příjmů fyzických osob ve Švýcarské konfederaci
- Příloha 2:** Tarify pro výpočet kantonální daně z příjmů fyzických osob v kantonu Basel-Stadt
- Příloha 3:** Daňové přiznání manžela při využití společného zdanění manželů v České republice – modelová situace 3.1.
- Příloha 4:** Daňové přiznání manželky při využití společného zdanění manželů v České republice – modelová situace 3.1.
- Příloha 5:** Daňové přiznání manželů ve Švýcarské konfederaci, žijících v kantonu Basel-Stadt – modelová situace 3.1.
- Příloha 6:** CD- počítačový program BalTax